

TILDELINGSBREV 2017

FOR

MILJØDIREKTORATET

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	3
2.	Prioriteringer for Miljødirektoratet i 2017	3
2.1	Overordnede prioriteringer i 2017	3
2.2	Delegering av nye oppgaver i 2017	5
3.	Prioriteringer, styringsparametere og oppdrag under resultatområdene	5
3.1	Oppgaver på tvers av resultatområdene.....	19
3.2	Fellesføringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.....	20
4.	BUDSJETT OG FULLMAKTER.....	21
4.1	Kap. 1420/4420 Klima, naturmangfold og forurensning	22
4.2	Kap. 1425/5578 Vilt- og fisketiltak/Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet	31
4.3	Tildelinger under andre kapitler på Klima- og miljødepartementets budsjett.....	32
4.4	Tildelinger under kapitler på andre departementers budsjett	34
4.5	Delegering av budsjettmessige fullmakter	35
5.	Rapportering	35
6.	Møteplan.....	35
7.	Oversikt over etatenes koordineringsansvar.....	36

1. INNLEDNING

Klima- og miljødepartementet viser til Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 9 S (2016-2017), og stiller i dette tildelingsbrevet bevilgningene til disposisjon for Miljødirektoratet.

Tildelingsbrevet gir sammen med Instruks for virksomhets- og økonomistyring, Prop. 1 S (2016-2017), og budsjettinnstillingen de økonomiske rammene, prioriteringer og krav for Miljødirektoratet i 2017. Instruksen gir oversikt over direktoratets roller, myndighet og ansvarsområder, og beskriver langsiktige oppgaver på resultatområdene. Tildelingsbrevet og instruksen er utgangspunktet for etatens rapportering gjennom året.

Departementet ønsker å understreke at for å nå de nasjonale målene som er presentert i Prop. 1 S (2016-2017) kreves det bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Miljødirektoratets bidrag til å nå de nasjonale målene vil derfor variere, ut i fra hvilke virkemidler og ansvar direktoratet har. Etatsstyringsheftet "Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen" beskriver hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for Klima- og miljødepartementets etatsstyring. Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for styring av all statlig virksomhet.

2. PRIORITERINGER FOR MILJØDIREKTORATET I 2017

2.1 Overordnede prioriteringer i 2017

Departementet viser til at den foreslåtte reduksjonen av kap 1420 post 01 med 30 mill. kroner, jf. Prop. 1 S (2016-2017), som følge av budsjettforliket mellom H, Frp, V og Krf er reversert, jf. Innst. 9 S (2016-2017). Stortinget sluttet seg til dette. Avbyråkratiserings- og effektiviseringskuttet øker fra 3 mill. kroner til 4,8 mill. kroner i forliket. Departementet forventer fortsatt at direktoratet effektiviserer egen drift, reduserer lønnsutgiftene og foretar nødvendig omstilling av organisasjonen. Departementet forutsetter at nedbemanningen som var planlagt som følge av tidligere kutt, og som etaten varslet om senest i styringsmøtet våren 2016, som et minimum blir gjennomført i løpet av 2017.

Som følge av budsjettforliket er budsjettet økt på en rekke områder sammenlignet med Prop 1 S (2016-2017). Departementet viser til at det er nødvendig å avsette tilstrekkelig med ressurser til å forvalte de økte bevilgningene og gjennomføre Stortingets vedtak. Direktoratet bes om å sikre dette ved blant annet å omprioritere og flytte ressurser fra andre områder, ved å effektivisere interne arbeidsprosesser og støttefunksjoner, og ved å vurdere å sette ut administrative tjenester. Departementet forutsetter at ressursene til internadministrasjon reduseres for hele direktoratet. Til slutt i dette kapittelet følger en nærmere presisering av hvilke områder som kan nedprioriteres eller effektiviseres slik at det blir ressurser innenfor samme driftsramme som i 2016 til å følge opp de økte ambisjonene som følge av budsjettforliket og Stortingets behandling av budsjettet for 2017. Denne presiseringen er imidlertid ikke uttømmende, og etaten må også selv vurdere om det er andre områder som kan nedprioriteres eller hvor ressursbruken kan justeres uten at det faglige resultatet blir dårligere.

Oppfølging av Meld. St. 14 (2015-2016) *Natur for livet* og Stortingets anmodningsvedtak i henhold til Innst. 294 S skal prioriteres. I tillegg skal oppfølging av Meld. St. 18 (2015-2016) *Friluftsliv* og Meld. St. 21 (2015-2016) *Ulv i norsk natur* prioriteres innenfor naturmangfoldområdet.

Arbeidet med klima skal prioriteres. Særlig skal oppfølging av Norges utslippsforpliktelse for 2030 vektlegges, herunder analyser av tiltak og virkemidler for innenlandske utslippsreduksjoner, samt muligheten for fleksibel gjennomføring (utslippskutt i utlandet). Det skal legges særlig vekt på regjeringens prioriterte innsatsområder i klimapolitikken som bidrar til langsiktig omstilling mot lavutslippssamfunnet.

Innenfor forurensning skal arbeidet med revisjon av REACH, stortingsmelding om avfallspolitikken og sirkulær økonomi, marin forsøpling og mikroplast prioriteres. Budsjettedtaket om tilskuddsordninger og økt vrakpant skal følges opp.

Regjeringens satsning på "Grønn omstilling og blå vekst" vil kreve en videreutvikling av miljøforvaltningens bidrag på forvaltningssiden, herunder arbeidet med regelverk for mineraleiting til havs.

Rollen som myndighetsutøver i henhold til instruksen skal prioriteres.

Den nye utredningsinstruksen skal legges til grunn for alle utredninger av tiltak som utføres i og for direktoratet og som omfattes av instruksen.

Arbeid med kommunikasjon og informasjon kan reduseres. Informasjonskampanjer i direktoratets regi kan avvikles på alle områder. Innsatsen på nett reduseres som en følge av direktoratets arbeid med konsolidering av nettstedet. Direktoratets skolerettede arbeid kan nedprioriteres, med unntak av arbeidet med å følge opp prosjektet "Den naturlige skolesekken".

Departementet mener at utøvelse av naturveiledning på sikt kan foretas av andre enn det offentlige, og at de autoriserte besøkssentrene i større grad enn i dag bør kunne ivareta denne oppgaven. Vi ber derfor direktoratet planlegge for at ordningen med naturveiledere i Statens Naturoppsyn avvikles fra utgangen av 2018.

Departementet forventer en videre effektivisering av verneområde- og viltforvaltningen. I villaksforvaltningen kan arbeid knyttet til veilednings- og informasjonsaktivitet reduseres. Arbeidet med INON og MAB (Man and Biosphere programmet i Unesco) kan begrenses til et minimum. Arbeidet med det europeiske "Green belt" som gjelder ivaretagelse av naturmangfold langs det tidligere jernteppet kan avsluttes, slik at Norges innsats på dette området avgrenses til Greenbelt Fennoscandia. Mona (prosjekt om tradisjonell kunnskap) kan også avsluttes.

Departementet tar sikte på å forenkle prosessene i neste fase av arbeidet med vannforvaltningsplanene, og vil komme tilbake til direktoratet om hvordan det kan påvirke direktoratets arbeid. Inntil departementet har tatt stilling til dette, kan direktoratet konsentrere arbeidet om gjennomføring av de vedtatte vannforvaltningsplanene og oppdrag knyttet til revisjon av vannforskriften.

Arbeidet med havforvaltning kan effektiviseres ytterligere, bla å avslutte videre arbeid med sårbarhetsmodulen i Havmiljø.no.

Miljødirektoratet vil fortsatt ha et ansvar for naturfeltet i oppfølging av verdensarvkonvensjonen. I arbeidet med de norske verdensarvstedene begrenses arbeidet til det som er nødvendig for å ivareta norske forpliktelser. Riksantikvaren har hovedansvaret for oppfølgingen av verdensarvkonvensjonen internasjonalt, og koordinerer dette arbeidet.

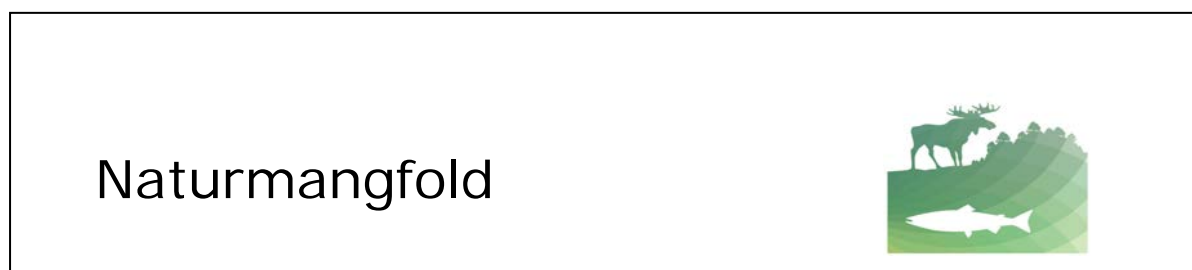
I det internasjonale arbeidet kan det bilaterale samarbeidet med land utenfor EU og innsatsen under "Olje for utvikling" reduseres noe. Samarbeidet med land under EØS finansieringsmekanismene skal fortsatt prioriteres, men effektiviseres gjennom at aktiviteten i neste programperiode i hovedsak skal være som programpartner (DPP) og kun unntaksvis som prosjektdeltaker.

2.2 Delegering av nye oppgaver i 2017

Miljødirektoratet får fra 1. januar 2017 delegert oppgaver knyttet til regelverket om konsekvensutredninger som hører inn under Klima- og miljødepartementets ansvarsområde. Det vil samtidig bli overført ressurser tilsvarende 1 årsverk.

Miljødirektoratet skal ha det faglige hovedansvaret for Espoo-konvensjonen og Kiev-protokollen, og delta i internasjonale møter i tilknytning til disse. Miljødirektoratet får delegert Klima- og miljødepartementets koordineringsansvar for enkeltsaker etter konvensjonen og protokollen. Direktoratet skal delta i EUs ekspertgruppe på EU-direktivene om miljøkonsekvensutredninger, ha god kjennskap til direktivene og internasjonal praksis på området, og på bakgrunn av bestilling fra departementet bidra med innspill og forslag til regelverksutvikling. Miljødirektoratet skal gjennom utarbeiding av veiledningsmateriell, metodeutvikling eller på andre hensiktsmessige måter bidra til faglig god kvalitet på konsekvensutredningene. Miljødirektoratet skal sørge for tett samarbeid med Riksantikvaren slik at Riksantikvarens ansvarsområder blir ivaretatt i KU-arbeidet. Klima- og miljødepartementet vil ha hovedansvaret for lov- og forskriftsendringer, og vil sørge for nødvendige avklaringer mot KMD (og eventuelt OED) om utviklingsoppgaver som går ut over departementets ansvarsfelt.

3. PRIORITERINGER, STYRINGSPARAMETERER OG OPPDRAG UNDER RESULTATOMRÅDENE

Nasjonalt mål 1.1 Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparametere
Utvikling av fagsystemet for god økologisk tilstand og forslag til forvaltningsmål.	- Forslag til fagsystem for god økologisk tilstand utviklet innen 1. juni 2017.

Gjennomføre tiltak i godkjente vannforvaltningsplaner og tiltaksprogram, samt bidra til å forenkle og effektivisere arbeidet med neste planperiode.	<ul style="list-style-type: none"> - Oversikt over tiltak i regionale vannforvaltningsplaner med tilhørende tiltaksprogram på Miljødirektoratets ansvarsområde som er gjennomført eller forkastet.
Gjennomføring av nasjonal økosystemutredning for våtmark innen 1. mars 2018.	
Gjennomføring av plan for restaurering av myr og annen våtmark (2016-2020) i samarbeid med Landbruksdirektoratet.	<ul style="list-style-type: none"> - Antall igangsatte restaureringstiltak - Antall meter tettet grøft i myr
Oppbygging av kunnskap om hav og kyst som er nødvendig for å kunne gi gode vurderinger av miljøkonsekvenser av nye marine næringer, inkludert forvaltningsmessige- og juridiske konsekvenser på miljøområdet.	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnskapsstatus for de viktigste nye næringene, jf. satsingen på verdiskapning basert på havets ressurser. - Status for implementering av NiN2 i marin naturkartlegging.
Videreføre og styrke arbeidet med naturkartlegging og etablering av det økologiske grunnkartet.	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbeidete kriterier for prioritering av kartlegging. - Ferdig utarbeidet metode for verdsetting av kartlagt natur. - Status i arbeidet med naturkartlegging.
Delta i review team under landgjennomgangmekanisme under Konvensjonen om biologisk mangfold.	
Etablere tilskuddsordning for nasjonale turstier.	<ul style="list-style-type: none"> - Antall prosjekter gjennomført.
Styrke arbeidet med bekjempelse av fremmede arter, herunder samarbeide med Fiskeridirektoratet om stillehavsøsters.	<ul style="list-style-type: none"> - Antall tiltak gjennomført.

Nasjonalt mål 1.2: Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparametere
Utarbeide faggrunnlag og gjennomføre prosess for prioritering eller fredning av arter eller utvelging av naturtyper, i henhold til framdriftsplan mot 2020 som avklares med departementet.	<ul style="list-style-type: none"> - Status i arbeidet.
Oppfølging av rovviltforlikene 2004 og 2011, og Stortingets vedtak og flertallsmerknader i behandlingen av stortingsmelding om ulv.	<ul style="list-style-type: none"> - Status på nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn.
Gjennomføring av Tanaavtalen.	

I samarbeid med Riksantikvaren og Landbruksdirektoratet, styrke ordningen med utvalgte kulturlandskap i jordbruket.	- Status i arbeidet.
---	----------------------

Nasjonalt mål 1.3: Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparametere
Fylkesvis supplerende områdevern for naturtyper som er mangelfullt dekket opp i dagens verneområder og for naturtyper som er viktige for truede arter.	- Omfang av områder (areal) identifisert som aktuelle for verneplanprosess.
Sikre at alle relevante fylker bidrar til effektiv utnyttelse av skogvernbudsjettet og til målet om 10 % skogvern.	- Status for skogvern pr. fylke/region sammenlignet med behovet slik det framgår av skogvernevalueringen.
Arbeidet med å opprette nye marine verneområder.	- Antall områder det er meldt oppstart for. - Antall områder sendt på høring. - Antall områder tilrådd vern.
Besøksstrategier for nasjonalparkene i tråd med friluftslivsmeldingen, og gjennomføring av tiltak i tråd med disse.	- Andel godkjente besøksstrategier for nasjonalparker. - Antall gjennomførte tiltak i store verneområder og i mindre verneområder med stort besøkspotensiale.

Oppdragsliste 2017 for resultatområde 1 Naturmangfold

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Utrede behovet for eventuell opplæring av et mindre antall sporhunder som kan brukes ved felling av ulv.	1. mars
Skisse til disposisjon, fremdrift og organisering av arbeidet med handlingsplan som skal bedre situasjonen for sjøfugl. Videre oppfølging avklares i eget brev.	1. mars
Levere en oversikt over vedtak fra det 13. partsmøtet for konvensjonen om biologisk mangfold som bør gis særlig prioritet samt følge opp disse etter nærmere avtale med KLD.	31. mars
Levere tre tilrådinge om skogvern i 2017.	Tentativt 1. mars og 1. juni, siste frist 1. september
Levere utkast til endringer av vannforskriften, med mål om forenkling og effektivisering etter nærmere oppdrag fra departementet.	1. april

Leverer ferdig forslag til etablering av to europeiske villreinregioner, inkludert programmet «Villreinfjellet som verdiskaper».	1. april
Utvikle metodikk for kartlegging av forvaltningsrelevante naturtyper etter NiN som kan prøves ut feltsesongen 2017, herunder liste over de forvaltningsrelevante naturtypene i ulike økosystemer og metode for verdsetting av disse.	1.april
Faglig tilrådning til verneplaner for utvidelse av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Lofotodden nasjonalpark	Frist for Lofotodden: 1.april Frist for Saltfjellet-Svartisen: 1. september
Anbefaling for hvordan § 10 i naturmangfoldloven om samlet belastning bør operasjonaliseres ytterligere.	1. mai
Avholde høring av og sende departementet tilrådning om endringer i forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.	1. mai
Utarbeide forslag til retningslinjer for dialog mellom nemndene og svenske myndigheter om forvaltning av ulv i grenserevir.	1. mai
Etablere utmark som tema i Miljøkommune.no i samarbeid med aktuelle sektorer.	1. mai
I samarbeid med NP levere en faglig vurdering av behovet for å beskytte områder utenfor nasjonal jurisdiksjon i Arktis som er beskrevet som økologisk og biologisk viktige gjennom OSPAR/NEAFC og CBD-prosessene.	15. mai
I samarbeid med Riksantikvaren og Landbruksdirektoratet levere forslag til nye områder under ordningen med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket.	15. mai
I samarbeid med Barentswatch og Kartverket ferdigstille første fase av prosjektet Arealverktøy for norske havområder innen utgangen av 2017, og presentere status for departementene innen 15. mai.	15. mai 31. desember
Tilrettelegge og starte opp arbeidet med en ekstern evaluering av den tekniske støtteenheten for kapasitetsbygging (TSU) under Naturpanelet (IPBES). Norsk beslutning om eventuell forlengelse av avtalen bør foreligge til plenumsmøtet i 2018.	Oppstart 2. eller 3. kvartal, avslutning 1. kvartal 2018
Vurdering av hvilke nye marine næringer som bør prioriteres for kunnskapsoppbygging, basert på eventuelle konsekvenser for naturmangfold og økosystemtjenester, og forvaltningsmessige og juridiske utfordringer disse næringene vil medføre.	1. juni
Med bakgrunn i merkevare- og kommunikasjonsstrategien for nasjonalparker og direktoratets arbeid med besøksstrategier, utarbeide utkast til handlingsplan for økt skjøtsel, kanalisering og tilrettelegging, for å ta vare på naturverdiene og fremme friluftslivet i nasjonalparker og andre store verneområder	1. juni
Naturmangfold i Miljøstatus	1. juni

<ul style="list-style-type: none"> • Ferdigstille indikatorer under de nasjonale målene for naturmangfold i samsvar med utfyllende oppdragsbrev fra departementet. • Foreslå nye indikatorer for økosystemtjenester. • Foreslå nye indikatorer for påvirkningsfaktorer, herunder forslag til arealbruksindikator. 	
Utrede omfanget av konsesjonsløse vassdragsinngrep, herunder hvilke vannforekomster dette gjelder. Gjennomføres i samarbeid med NVE i samsvar med felles oppdragsbrev.	30. juni
Utarbeide en strategi for mer aktiv bruk av pålegg innenfor rammen av naturforvaltningsvilkåret, herunder forslag til mer standardiserte pålegg i lys av økologiske krav til regulerte vassdrag (både anadrome og ikke-anadrome), samt et påleggsregister på vannforekomstnivå.	30. juni
Gjennomføre høring og levere ferdig forslag til nye, forenklede saksbehandlingsrutiner for behandling av GMO-saker	1. juli
Konsekvensvurdering av utfasing av bruk av torv i Norge, jf. i brev 29. juni 2016.	Del-leveranse 1. juli, resten 31. desember
Rapport om erfaringene med bruk av løs, på drevet halsende hund i Sverige vinteren 2016/17.	1. august
Gjennomføre høring og levere ferdig forslag til revidert forskrift om fremmede arter, herunder endring i dispensasjonsbestemmelsen.	1. september
Vurdering av hvordan naturbaserte løsninger for klimautfordringen bedre kan integreres i nasjonal forvaltning (jf vedtak om biomangfold og klima fra CBD COP13 og Parisavtalen) .	1. oktober
Samlet faglig vurdering av fordeler og ulemper med lik lisensfellingstid for ulv innenfor og utenfor ulvesonen.	1. oktober
Leverer utkast til endrete ferdselsbestemmelser i verneforskriftene for nasjonalparker og landskapsvernområder som inngår i nasjonalparkplanen jf. St. meld 18 (2015-2016), samt eventuelt inkludere endringer for bruk av el-sykkel etter nærmere oppdrag fra departementet.	1. november
Utkast til revidert veileder til forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.	15. november
Ferdigstille metode for kartlegging av forvaltningsrelevante og verdsatte naturtyper etter NIN, som kan benyttes i fullskala naturkartlegging fra og med feltsesongen 2018.	31. desember
Gjennomføre en ekstern evaluering av de tre siste Trondheimskonferansene om biologisk mangfold.	31. desember
Utrede omfanget av naturtyper berørt av vassdragstiltak, hvorav bekkekløft og fossesprøytsone skal inngå i vurderingen.	31. desember
Leverer samlet, prioritert tiltaksplan for bekjempelse av skadelige fremmede organismer, i samarbeid med berørte sektorer. Skisse til disposisjon, fremdrift og organisering av arbeidet innen 1. mars.	31. desember

Følge opp pilotprosjektet "Restaurering av naturmangfoldet i Færder- og ytre Hvaler Nasjonalpark", og vurdere hvilket av de foreslåtte pilotprosjektene for å bedre den marine miljøtilstanden som kan settes i gang før sommeren 2017 (det blir gitt egne midler til iverksettingen av prosjektet).	31. desember
Evaluerings av ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.	31. desember
Status for forsøkene med grunneiere i forvaltningen av 3 nasjonalparker.	31. desember
Utarbeide plan for gjennomføring av fylkesvise supplerende verneplaner.	31. desember
Levere et oppdatert kunnskapsgrunnlag om storørretbestandene, jf. departementets brev av 4. mai 2016 til Ringerikes sportsfiskere m.fl.	31. desember
Levere forslag til kvalitetsnorm for villrein, og eventuelt forslag til kvalitetsnorm for lirype, fjellrype, hare, bever og skoghøns.	31. desember
Innspill til energimyndighetenes arbeid med utarbeidelse av en nasjonal ramme for vindkraft.	Frist settes av energimyndigheten
Utarbeide en plan for det videre arbeidet med marint vern.	Etter avtale med departementet
Gi anbefalinger om bruk av Ekspertrådetets forslag til system for god økologisk tilstand, samt utforme forslag til forvaltningsmål. Oppdraget vil bli utdypet i eget brev.	Etter avtale med departementet
Gjennomføre første fase i et eventuelt hovedprosjekt på grønn infrastruktur.	Etter avtale med departementet

Kulturminner og kulturmiljø

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
I samarbeid med Riksantikvaren (RA) ferdigstille arbeidet med å utvikle indikatorer for forvaltningen av verdensarven.	1. april
På bakgrunn av departementets kartlegging av den lokale organiseringen av verdensarven, fremme forslag til hvordan arbeidet best kan organiseres og eventuelle endringer i dagens ordning.	Etter avtale med departementet
I samarbeid med Riksantikvaren, bidra i arbeidet med norsk kandidering til verdensarvkomiteens valg i 2017.	

På grunnlag av Riksantikvarens anbefaling til departementet i brev av 1.7.16 om å igangsette en revisjon av tentativliste, vil departementet vurdere et mulig oppdrag til RA, i samarbeid med Miljødirektoratet, om å fremme et forslag til plan for et slikt arbeid. Arbeidet skal ledes av Riksantikvaren. Et eventuelt oppdrag blir konkretisert i et etterfølgende oppdragsbrev.

Friluftsliv

Nasjonalt mål 3.1 Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle.

Nasjonalt mål 3.2: Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparametere
<p>Oppfølging av Meld. St. 18 (2015 – 2016) Friluftsliv og Innst. 26 S (2016-2017), herunder bistand til utforming av handlingsplan.</p> <p>Veiledning og kontroll av nytt regelverk for snøscooterløyper</p> <p>Utarbeide tiltaksplaner og forvaltningsplaner for de eiendommene som Miljødirektoratet forvalter som inngår i landsverneplanen for statens kulturhistoriske eiendommer.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Unødvendige restriksjoner i de statlig sikrede friluftslivsområdene er fjernet - Status i arbeidet med å utvikle nytt veiledningsmaterieell for bevaring og utvikling av ferdselsårer for friluftsliv - Status i arbeidet med tiltak som kan rekruttere funksjonshemmede og personer med innvandrerbakgrunn til økt deltakelse i friluftsliv - Et konsept som innebærer informasjon og juridisk hjelp til kommunenes oppfølging av ulovlige stengsler og arealbeslag i strandsonen er utviklet. - Tiltaksplaner for alle bygninger som inngår i verneklasse 1 i landsverneplanen for statens kulturhistoriske eiendommer er utarbeidet.

Oppdragsliste 2016 for resultatområde 3 Friluftsliv

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Statusrapportering for prosjektet kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.	31. januar
Utarbeide forslag til nye indikatorer for friluftsliv, basert på Meld. St. 18 (2015-2016) "Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet" og nye nasjonale mål for friluftslivsarbeidet, herunder nye indikatorer som omhandler endringer arealdisponeringer i fjellområdene og kommunenes ivaretagelse av markaområder.	1. juni
Utkast til rundskriv for ivaretaking/ involvering av samiske interesser i forbindelse med etablering av snøscooterløyper. Sametinget og NRL skal forelegges utkastet, jf. Prop. 35 L (2014-2015) side 19.	1. april
Statusrapport for oppdraget om evaluering av motorferdsel i utmark.	1. mai
Den naturlige skolesekken: Sende en samlet og kortfattet vurdering av ordningen med å utlyse midler til eksterne aktører, hovedsakelig basert på allerede utførte rapporteringer og spørreundersøkelser ved Naturfagsenteret	1. juni
Forslag til hvordan Miljødirektoratets arbeid med forvaltning av statlig sikrede friluftslivsområder kan reduseres vesentlig, med unntak av søknadsbehandlingen for nye områder. I forslaget bør det bl.a. vurderes om direktoratets oppgaver knyttet til forvaltning av sikrede områder helt eller delvis kan overføres til regionalt nivå, og/eller at eier/forvaltningsansvarlig for de enkelte områdene får et større ansvar.	1. juni
Vurdering av om Skjærgårdstjenestens oppgaver kan utvides innenfor gjeldende driftsområder og driftsrammer. Det forutsettes at dette ikke går på bekostning av dagens oppgaver og ansvar.	1. desember
Gjennom Den naturlige skolesekken utvikle et læringsopplegg om høstingstradisjoner.	31. desember
Veiledningsmaterieell for helhetlig planlegging og tilrettelegging av ferdselsårer.	Etter avtale med departementet
Utrede i hvilke områder nord for dagens virkeområde for Skjærgårdstjenesten det er en tetthet av statlig sikrede og andre offentlig sikrede friluftslivsområder som medfører at etablering av en Skjærgårdstjeneste, i hovedsak etter dagens modell, kan være hensiktsmessig. Arbeidet må kartlegge omfang av lokale initiativ og lokal medfinansiering, total kostnad for henholdsvis etablering og drift av den enkelte enhet, samt angi en mulig fremdriftsplan for etablering av de enkelte enhetene.	Etter nærmere avtale med departementet

Forurensning

Nasjonalt mål 4.1: Forurensning skal ikke skade helse og miljø.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioritering	Styringsparametere
Arbeidet med å sikre ny behandlingskapasitet for farlig avfall.	<ul style="list-style-type: none">- Status i arbeidet med å bidra til å sikre ny saksbehandlingskapasitet for farlig avfall.
Følge opp budsjettvedtak om tilskuddsordning for utskiftning av varebiler, bobiler, fritidsbåter mv.	<ul style="list-style-type: none">- Utformet tilskuddsordning for fritidsbåter.- Utvide vrakpantordningen til å gjelde flere typer kjøretøy.- Utrede innretningen for vrakpantssystemet.

Nasjonalt mål 4.2: Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer skal stanses.

Prioritering
Arbeide med innspill til Kommissjonens arbeid med en strategi for et giftfritt miljø og REACH-review.

Nasjonalt mål 4.3: Veksten i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten, og ressursene i avfallet utnyttes best mulig gjennom materialgjenvinning og energiutnyttelse.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparametere
Arbeidet med stortingsmelding om avfall og den sirkulære økonomien.	
Arbeidet med marin forøpling og mikroplast nasjonalt og internasjonalt.	<ul style="list-style-type: none">- Status i arbeidet med å bistå departementet i oppfølgingen av tiltaksvurderingene for marin plast og mikroplast.

Nasjonalt mål 4.4: Det er et nasjonalt mål å sikre trygg luft. Basert på dagens kunnskapsstatus blir følgende nivå sett på som trygg luft:

- Årsmiddel PM10: 20 µg/m³
- Årsmiddel PM2,5: 8 µg/m³
- Årsmiddel NO₂: 40 µg/m³

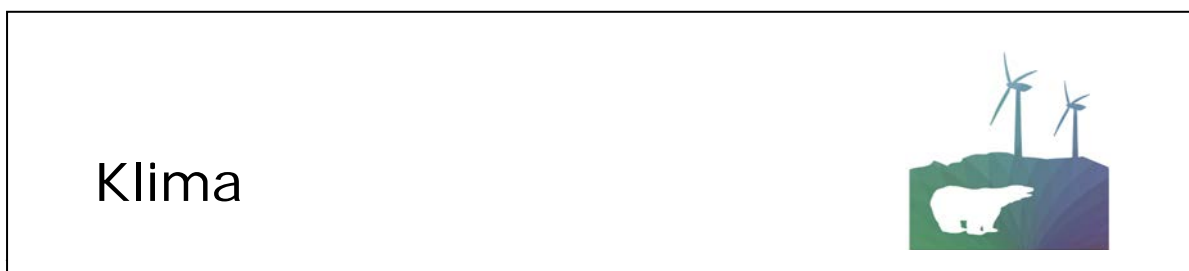
Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparameter
Veiledning og oppfølging av kommunene som forurensningsmyndighet.	- Oppfølging av alle kommuner med brudd eller fare for brudd på grenseverdier med skriftlig oppfølging.
Utvikle beregningsverktøy for lokal luftkvalitet i samarbeid med øvrige involverte direktorater, jf. oppdrag i 2014.	- Status i utviklingen av beregningsverktøyet i henhold til tidsplan.

Oppdragsliste 2017 for resultatområde 4 Forurensning

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Utarbeide utkast til høringsnotat om forslag til forskrift som implementerer direktiv om felles beregningsmetodikk for støy (2015/996/EU).	1. mars
Utarbeide anbefaling om fastsettelse av hensiktsmessig basisår for utslippsstatistikk for de nyere stoffene på prioritetslisten som mangler grunnlags- og utslippsdata, og hvordan tilfang av årlige utslippstall for basisåret og videre fremover snarlig kan sikres.	1. mars
Foreslå innretning på tilskuddsordning for vraking av kasserte fritidsbåter som oppfølging av budsjettvedtak. Oppdraget avklares nærmere med departementet	1. mars
Utvikle rapportering og eventuelt videreutvikle indikatorer for å måle effekten av tiltak for å redusere matsvinn	15. mars
Redegjøre for status og foreslå tiltak for å styrke gjennomføring av OSPARs handlingsplan mot marin forøpling, i samråd med Fiskeridirektoratet.	31. mars
Foreslå hvordan et utvidet vrakpantssystem kan innrettes slik at ordningen også omfatter lette og tunge motorsykler, mopeder, lastebiler/bobiler og campingvogner, som oppfølging av budsjettvedtaket.	1. juni
Med utgangspunkt i notatet fra Miljødirektoratet 13. september 2016 "Undervannsstøy: Kilder, effekter og nasjonale tiltak" og det planlagte kunnskapsseminaret om temaet, gi en vurdering om behov for tiltak nasjonalt og internasjonalt på undervannsstøy.	1. juli
Gi vurdering av hvordan miljøgiftfeltet skal følges opp etter 2020.	1. september

Gi vurdering av behovet for oppfølging av Riksrevisjonens anbefalinger vedrørende oppgave- og ansvarsfordeling for lokal luftforurensing.	Etter avtale med departementet (Videre arbeid etter oppdrag nr. 82/2016.)
Levere oppsummering og vurdering av høringsinnspill etter høring av direktivet.	Etter avtale med departementet
Under Basel-konvensjonen utarbeide veiledning for dekaBDE-holdig avfall under forutsetning av at stoffet listes under Stockholm-konvensjonen.	Etter avtale med departementet
Vurdering av videre oppfølging av tiltaksanalysene om marin forsøpling og mikroplast, inkludert utredning av indikatorer for miljøovervåking i kyst og hav. Konkretisering og frist avklares i eget brev.	Etter avtale med departementet
Forslag til virkemidler som gjennomfører EU/EØS-direktiv om reduksjon av plastposer.	Etter avtale med departementet
Bidra til faglig grunnlag for forhandlinger av NEC – direktiv, herunder innspill og analyse til oppdrag IIASA for modellering i GAINS.	Etter avtale med departementet

Nasjonalt mål 5.2: Norge skal være klimanøytralt i 2030.

Nasjonalt mål 5.3: Norge vil påta seg en betinget forpliktelse om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990.

Nasjonalt mål 5.4: Norge skal fram til 2020 kutte de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 1990.

Nasjonalt mål 5.6: Samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer	Styringsparametere
Analyser av tiltak og virkemidler for å oppfylle 2030-målet, herunder tiltakenes klimaeffekt på kort og langt sikt, samt helseeffekter.	<ul style="list-style-type: none"> - Vurdering av om kunnskap om tiltak og virkemidler på klimaområdet har et omfang og en kvalitet som er tilstrekkelig for relevante beslutningsprosesser er gjennomført. - Status i arbeidet med å beskrive og kvantifisere aktuelle tiltak i transportsektoren, og følge opp endringer i EU-regelverket for biodrivstoff.

Vurdere muligheter for bruk av fleksible mekanismer for oppfyllelse av 2030-målet. Nærmere presisering kommer i eget oppdragsbrev.	<ul style="list-style-type: none"> - Status i arbeidet med å gi innspill til departementet om muligheter og konsekvenser av bruk av fleksible mekanismer.
Tiltak og virkemidler som bidrar til langsiktig omstilling mot lavutslippssamfunnet, spesielt innenfor regjeringens prioriterte innsatsområder "reduerte utslipp i transportsektoren", "utvikling av lavutslippsteknologi i industrien", "CCS", «fornybar energi» og «miljøvennlig skipsfart», Nærmere presisering i eget oppdragsbrev.	
Arbeidet i de internasjonale klimaforhandlingene under FNs klimakonvensjon, Kyotoprotokollen og Parisavtalen, herunder vektlegge deltagelse og faglig bistand på det naturvitenskapelige grunnlaget, måling, rapportering, bokføring klimatilpasning og de globale gjennomgangene.	<ul style="list-style-type: none"> - Status for deltagelse. - Status for faglig bistand.
Bistand i oppfølging av arbeidet med grønn konkurransekraft, herunder utarbeidelse av strategi. Nærmere presisering i eget oppdragsbrev.	
Faglig bistand til departementet når det gjelder ulike vurderinger knyttet til ambisjonen om å holde temperaturøkningen ned mot 1,5 grader, spesielt når det gjelder langsiktige vurderinger som gjøres i analyser av utslippsreduksjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - Status for oppfølging i relevante oppdrag med langsiktige vurderinger. - Status for faglig bistand.
Arbeidet med etablering og oppfølging av rapporteringssystemet og annen oppfølging under klimaloven og rapportering under 2030-målene. Nærmere presisering kommer i eget oppdragsbrev.	<ul style="list-style-type: none"> - Status i arbeidet med å forbedre og oppdatere styrings- og rapporteringssystem i tråd med evt. vedtak i Stortinget om Klimalov og 2030-målene.
Følge markedet for biodrivstoff tett, herunder markedet for avansert biodrivstoff.	
Styrke arbeidet med lokale klimatiltak i kommuner og fylkeskommuner, jf. Klimasats.	<ul style="list-style-type: none"> - Oversikt over tildelte tilskuddsmidler og vurdering av deres bidrag til nasjonale utslippsmål. - Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak.
Utvikle statistikk over klimagassutslipp i kommunene.	<ul style="list-style-type: none"> - Status i arbeidet med statistikkutviklingen.

Oppdragsliste 2017 resultatområde 5 Klima

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Levere en sammenstilling og oppsummering av høringsuttalelsene avgitt om rapporten fra ekspertutvalget for grønn konkurransekraft.	25. januar
Utarbeide utkast til konsekvensutredning og forskrift om gjennomføring av ILUC-direktivet (2015/1513/EU).	1. mars
Vurdering av rapportering av klimakonsekvenser av statsbudsjettet, jf. budsjettavtalen. Herunder skal det gjøres en vurdering om et klimabudsjett evt. kan lages etter modell fra Oslo kommune.	1. mars
Levere oppdatert forslag til forskrift om forbud mot fyring med fossil olje til oppvarming av bygninger. (herunder gjennomgå og oppsummere høringsuttalelser etter nærmere avtale med departementet). Hvis vi ønsker å gå videre med et forbud som inkluderer fjernvarme, vil forskriftsutkast og KU til dette bli et eget oppdrag med annen frist.	15. mars
Vurdering av samfunnsøkonomiske konsekvenser, tiltak og ev. nye virkemidler for biogass og biogjødsel.	1. juni
Klima i miljøstatus: Foreslå indikator og datagrunnlag under miljømål 5.2, 5.3, 5.4 og 5.6 under resultatområdet Klima, samt informasjon om når indikatoren kan presenteres på Miljøstatus.	1. juni
Levere vurdering av behovet for å innføre bærekraftskriterier for bioolje for bruksområder som ikke omfattes av bærekraftskriterier i dag, samt vurdere hvordan dette kan gjennomføres.	1. juli
Utredning av E10 som bransjestandard for bensin.	1. juli
Leverer utkast til deler av Biennial Report og National Communication under Klimakonvensjonen	Høst 2017
Vurdering av tiltak og virkemidler i nasjonal oppfølging av vedtak om kollektivt mål på svart karbon, samt vurderinger rundt ytterligere innsats for reduksjon av metanutslipp, under Arktisk Råd. Nærmere presisering i eget oppdragsbrev.	Frist avklares etter vedtak i Arktisk råd
Leverer underlag til arbeidet med rapportering i statsbudsjettet om synliggjøring av utslippsbaner i ikke-kvotepiktig sektor. Nærmere presisering i eget oppdragsbrev.	Etter avtale med departementet
Evaluering av Klimasats.	Etter avtale med departementet
Utarbeide utkast til konsekvensutredning og forskrift om opptrappingsplan for biodrivstoff til veitrafikk og delkravet om avansert biodrivstoff i årene 2018-2020.	Etter avtale med departementet

Vurdering av klimapotensialet ved CO2-nøytralt syntetisk drivstoff og eventuell endring i virkemidler.	Etter avtale med departementet
Utrede utviding av omsetningskravet for biodrivstoff til diesel som ikke er ilagt veibruksavgift, med vekt på kostnader.	Etter avtale med departementet
Utarbeide forslag til veiledning til statlige planretningslinjer for klimatilpasning, forutsatt at disse er fastsatt.	Etter avtale med departementet
Leverer underlag (vurdering av klimaeffekter) til bruk i forbindelse med jordbruksoppkjøret.	Etter avtale med departementet
Innspill knyttet til oppfølging av forslagene til overvannsutvalget. Tidsfrist og konkretisering avklares med departementet.	Etter avtale med departementet
Bidra med faglige råd i forbindelse med utvikling av MRV-systemer og nye globale markedsmekanismer, herunder bl.a. ICAO.	Etter avtale med departementet

Nasjonalt mål 6.1: Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.

Prioriteringer og styringsparametere

Prioritering	Styringsparameter
Legge bedre til rette for utvikling av reiselivet innenfor Forvaltningsområde 10, med særlig vekt på Isfjord-området og innenfor rammen av dagens mål og regelverk på miljøområdet.	- Status for faglig veiledning i arbeidet med etablering av et mulig naturinformasjonssenter i Longyearbyen.
Forvaltningsplaner for verneområdene.	- Status i arbeidet med forvaltningsplan for Nordvest-Spitsbergen, Forlandet og Sør-Spitsbergen nasjonalparker.

Nasjonalt mål 6.3: Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres

Prioriteringer og styringsparametere

Prioriteringer
Ivareta norsk formannskap for Arktisk råds arbeidsgrupper CAFF (fram til mai 2017), og AMAP (fra mai 2017).
Norsk formannskap i Barentsmiljøarbeidsgruppe. Miljødirektoratet skal lede undergruppen for Barents Hotspots.

Oppdragsliste 2017 for resultatområdet Polarområdene

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Sende tilrådning til forskriftsendringer i forbindelse med forvaltningsplan for Nordvest-Spitsbergen, Forlandet og Sør-Spitsbergen nasjonalparker, samt fuglereservatene.	31. desember (om helt nødvendig, kan fristen utsettes noe)
Levere forslag og tilrådning til internkontrollforskrift til KLD, jf. Svalbardmiljøloven.	31. desember
Sende rapport vedrørende kartlegging og opprydding av forurensede områder i Barentsburg og Pyramiden.	31. desember

3.1 Oppgaver på tvers av resultatområdene

Internasjonalt samarbeid

Prioriteringer
Oppstart og gjennomføring av miljøprosjektene under den norske formannskapssatsingen "Hav og blå bioøkonomi" under Nordisk Ministerråd (2017-2019). Prosjektene "Klimatilpasning – truet taeskog" og "Karbonlagring i blå skog" skal startes opp senest 1. mai, og prosjektet "Mikroplast i marine organismer" senest 1. oktober. Det følger prosjektmidler med oppgaven.

Oppdragsliste 2017 – Internasjonalt samarbeid

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Levere faglige innspill til norske posisjoner samt delta på det 3. møtet i FNs miljøforsamling	1. oktober

Regelverk

Oppdragsliste 2017 – Regelverk

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
--	--------------

Legge frem en strategi for utarbeiding av nødvendig metodikk for klima- og miljøvurderinger i konsekvensutredninger.	1. juni
Ferdigstille veiledning på friluftsliv og støy knyttet til KMDs T-1439, konsekvensutredninger for kommuneplanens arealdel.	Utkast innen 31. desember
Oppdatere veileder av 8.06.2015 om anerkjent metodikk og innleggelse av data fra konsekvensutredninger i offentlige databaser.	31. desember
Innspill til Difi på miljøinnretningen av 15 mill. kroner satsning på miljøveiledning ift den nye miljøregelen i det offentlige innkjøpsregelverket.	

Administrasjon

Oppdragsliste 2017-administrasjon

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
Levere en ekstern, helhetlig evaluering av måloppnåelse for 1- 2 tilskuddsordninger.	31. desember

Sikkerhet og kontroll

Oppdragsliste 2017 – Sikkerhet og kontroll

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsplan
Rapportere på status i arbeidet med videreutvikling av resposmiljø i egen virksomhet og for sektoren som helhet	1. juni
Gjennomføre og sende inn rapport fra internrevisjon av informasjonssikkerhetssystemet i virksomheten	1. juni
Levere risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.	31. desember
Gjennomføre og sende inn rapport fra eksternrevisjon av informasjonssikkerhetssystemet i virksomheten	I årsrapporten
Rapportere på fremdriften i arbeidet med å etablere felles IKT-drift i miljøforvaltningen.	Etter avtale med departementet
Rapportere om sikkerhetstilstanden og IKT-sikkerhet etter JDs mal for tilstandsrapport og spørsmål fra departementet.	Etter avtale med departementet

3.2 Fellesføringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Miljødirektoratet skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal Miljødirektoratet gjøre rede for iverksatte og

planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Miljødirektoratet skal ha minst én lærling. Direktoratet skal knytte seg til opplæringskontoret OK-stat og bidra til medfinansiering ved at opplæringskontoret beholder om lag en tredjedel av lærlingtilskuddet.

4. BUDSJETT OG FULLMAKTER

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med [Prop. 1 S \(2016–2017\)](#) og Stortingets vedtak basert på [Innst. 9 S \(2016-2017\)](#). Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med [bevilgningsreglementet, reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten](#), instruks for virksomhets- og økonomistyring og andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

Det skal ikke foretas tilskuddsutbetalinger uten utlysning annet enn der mottakerne er nevnt spesifikt i Prop. 1 S. Tilskudd skal bare utbetales fra tilskuddsposter, mens kjøp av varer og tjenester kun skal skje fra driftsposter (og etter spesielle regler på investeringsposter) etter prosedyrene i anskaffelsesreglene. Det vises dog til unntak fra dette for 2017 når det gjelder utvidelse av vrakpantordningen og tilskudd til returordning for fritidsbåter, jf. omtalen under kap. 1420 postene 01 og 21.

Der hvor endringer og nye føringer på postene sammenlignet med 2016-budsjettet er beskrevet i Prop. 1 S (2016-2017), er de ikke omtalt i tildelingsbrevet. Nedenfor presenteres derfor kun budsjettføringer ut over det som står i Prop. 1 S (2016-2017). Dette inkluderer føringer som er kommet inn som følge av budsjettforliket på Stortinget slik de er uttrykt gjennom Inst. 9 S (2016-2017).

En konsekvens av budsjettforliket er at alle poster i serien 01-29 og 50-59 er blitt redusert med ytterligere 0,3 pst utover de 0,5 post som lå inne i bevilgningsbeløpene i Prop. 1 S. Disse reduksjonene er alle benevnt reduksjoner knyttet til "avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform", forkortet til ABE i senere henvisninger til dette i dokumentet.

4.1 Kap. 1420/4420 Klima, naturmangfold og forurensning

Utgifter kap. 1420 Miljødirektoratet

Følgende beløp stilles til disposisjon i over kap. 1420:

			(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Vedtatt bevilgning	Tildeling 2017
01	Driftsutgifter	667 766	664 466
21	Spesielle driftsutgifter	225 072	223 572
22	Statlige vannmiljøtiltak	297 552	297 552
23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet, <i>kan overføres</i>	148 941	148 941
30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	32 460	32 460
31	Tiltak i verneområde, <i>kan overføres</i>	74 419	74 419
32	Statlige erverv, fylkesvise verneplanar, <i>kan overføres</i>	5 222	5 222
33	Statlige erverv, nytt vern, <i>kan overføres</i>	9 062	9 062
34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	52 650	52 650
35	Statlige erverv, skogvern, <i>kan overføres</i>	442 112	442 112
37	Skogplanting, <i>kan overføres</i>	14 375	14 375
38	Restaurering av myr, <i>kan overføres</i>	23 625	23 625
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttast under postane 69 og 79</i>	12 483	12 483
61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpassing, <i>kan overføres</i>	156 920	156 920
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	271 562	271 562
70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	54 755	54 755
71	Marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	35 290	35 290
72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	148 892	148 892
73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	70 051	70 051
74	CO2-kompensasjonsordning for industrien	671 284	671 284
75	Utbetaling av pant for bilvrak, <i>overslagsbevilgning</i>	731 760	731 760
76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	76 042	76 042
77	Ymse organisasjoner og stiftelser m.m.	14 416	14 416
78	Friluftsmål, <i>kan overføres</i>	181 821	181 821
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	450	450
80	Frivillige miljøorganisasjoner og allmennyttige miljøstiftelser	0	0
81	Verdsarvområde, kulturlandskap og verdiskaping naturarv, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	48 261	48 261
82	Tilskudd til truede arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	74 989	74 989
84	Internasjonalt samarbeid	4 964	4 964
85	Naturinformasjonssenter, <i>kan overføres</i>	55 714	55 714
	Sum kap. 1420	4 602 910	4 598 110

Tilsagnsfullmakter under kap. 1420

Miljødirektoratet gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlig erverv, båndlegging av friluftsområder	55,0 mill. kroner
	32	Statlig erverv, fylkesvise verneplaner	6,2 mill. kroner
	33	Statlig erverv, nytt vern	10,9 mill. kroner
	35	Statlig erverv, skogvern	116,4 mill. kroner
	78	Friluftsmål	3,0 mill. kroner
	85	Naturinformasjonssenter	2,0 mill. kroner

Bestillingsfullmakt under kap. 1420

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområde	3,0 mill. kroner

Fullmakt til å inngå forpliktelser under kap. 1420:

Det kan pådras forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over vedtatt bevilgning under postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 2 mill. kroner.

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

- Det er holdt tilbake 3,3 mill. kroner som vil bli tildelt fra KLD til Folkehelseinstituttet i forbindelse med prøvetaking av nye miljøgifter.
- Som følge av budsjettforliket er det ekstraordinære innsparingskuttet på 30 mill. kroner reversert.

- Som følge av budsjettforliket er ABE-kuttet på posten økt med 1,789 mill. kroner til 4,771 mill. kroner.

Post 21:

- Det er holdt tilbake 1,5 mill. kroner som vil bli tildelt Folkehelseinstituttet i forbindelse med prøvetaking av nye miljøgifter. Det er en feil at midlene til Folkehelseinstituttet er plassert på både post 01 og 21. Departementet vil rette opp dette fra og med 2018-budsjettet.
- Det er som nevnt i postomtalen lagt inn en delvis prisjustering på 2,9 mill. kroner.

Som nevnt i postomtalen i Prop. 1 S utgjorde endringene på posten før budsjettforliket en netto økning på 16 mill. kroner (16,2) sammenlignet med saldert budsjett 2016. Tallet inkluderer både friske midler til nye tiltak, midler omdisponert fra andre poster og reduserte midler til avsluttede tiltak. Som det framgår av postomtalen er det omdisponert 3,2 mill. kroner til posten og tatt ut 8,5 mill. kroner, inkludert det opprinnelige ABE-kuttet på 0,833 mill. kroner. Dette innebærer at det var lagt inn friske midler på 21,5 mill. kroner i Prop. 1 S.

Ifølge proposisjonen skulle disse midlene dekke økte midler til forvaltning av nasjonalparker, til oppfølging av naturmangfoldmeldingen og ulvemeldingen, samt oppfølging av Stortingets vedtak om kongeørn. Dette ble utdypet i foreløpig tildelingsbrev uten at beløp ble konkretisert for noen av tiltakene.

Budsjettforliket har medført at det er lagt inn ekstra midler til flere av tiltakene nevnt under oppfølging av naturmangfoldmeldingen i foreløpig tildelingsbrev. Dette gjelder fremmede organismer, villrein og faggrunnlag for truede arter og naturtyper. (Se nærmere omtale av de totalt 42,250 mill. kroner fra budsjettforliket nedenfor.)

Samtidig er det gjennom budsjettforliket bestemt at det skal innføres en tilskuddsordning for utskiftning av varebiler, bobiler, fritidsbåter mv. Bevilgningen under post 75 er økt med 300 mill. kroner uten at det er lagt inn driftsmidler til dette. Stortinget omtaler i Innst. 9 S behov for midler til utredning, samt til etablering og drift av mottakssystem og utvidede tilskuddsordninger. Stortinget presiserer i den forbindelse at behov for midler til oppstart, etablering og utredning må dekkes innenfor eksisterende bevilgninger under kap. 1420 postene 01 og 21. Kun uforutsette engangskostnader kan dekkes over 75-posten. Departementet ber om å bli informert om belastning av 75-posten med slike utgifter før dette skjer, sammen med opplysninger om hva man på årsbasis planlegger å belaste 75-posten med. Miljødirektoratet må derfor avsette midler til dette innenfor postene 01 og 21. Også de nye midlene som er lagt inn fra budsjettforliket på 21-posten kan i noen grad benyttes til dette. Vi viser imidlertid til at Stortinget i budsjettinnstillingen understreker at byråkratiet knyttet til ordningen skal holdes på et minimum, og at ordningene skal være effektive og brukervennlige.

Med henvisning til nye midler fra budsjettforliket og det reverserte kuttet på 30 mill. kroner under post 01 (som gjør føringer i foreløpig tildelingsbrev uaktuelle), øremerkes innenfor postens bevilgning gjenværende tiltak slik:

- 2 mill. kroner til oppfølging av naturmangfoldmeldingen fordelt slik:

- 1,5 mill. kroner til Utarbeidelse av mål for "god tilstand" i norske økosystemer
- 0,5 mill. kroner til prosjektet "Grønn infrastruktur"
- 4,6 mill. kroner til forvaltning av nasjonalparker fordelt slik:
 - 3 mill. kroner til nye nasjonalparkforvaltere for Jomfruland, Raet og Øvre Anarjohka. Vi gjør oppmerksom på at midlene skal rammeoverføres til KMDs kap. 525 Fylkesmannsembetene fra og med 2018-budsjettet. Det samme vil skje med midlene som ble lagt inn til tre nye nasjonalparkforvaltere i 2016-budsjettet.
 - 0,9 mill. kroner til nye nasjonalparkstyrer ved Jomfruland, Raet og Øvre Anarjohka.
 - 0,7 mill. kroner til forsøk i tre områder med partssammensetting og grunneierdeltakelse i nasjonalpark- og verneområdestyrer.
- 9 mill. kroner til oppfølging av ulvemeldingen, kongeørn og bjørn i reinbeiteområder:
 - Utredning av genetisk opprinnelse til norsk ulvestamme
 - Samarbeid med jegere om info og veiledning
 - Opptrening av hunder til bruk ved skadefelling
 - Utredning av jakt med løs, på drevet halsende hund
 - Kartlegging og overvåking av kongeørn
 - Kunnskap om bjørn som skadegjørere i reinbeiteområder

Gjennom budsjettforliket er posten styrket med 42,75 mill. kroner som følger:

- 3 mill. kroner til drift og prosjektledelse av restaurering av myr, jf. økning på 10,3 mill. kroner under post 38. Midlene skal benyttes til å kjøpe fri arbeidskraft hos kommuner eller fylkesmenn (forvaltningsmyndighet), til å kjøre prosess, snakke med grunneiere og leie inn entreprenører for å få satt i gang flere restaureringsprosjekter.
- 10 mill. kroner til verneplanprosesser. Midlene skal gå til skogvern, nytt fylkesvis suppleringsvern og marint vern. Midlene kan også benyttes til å utarbeide forvaltningsplaner for verneområder.
- 6 mill. kroner for å utarbeide en miljøkvalitetsnorm for villrein (1 mill. kroner) og til å etablere to europeiske villreinregioner, der det viktigste virkemidlet er etablering av programmet «Villreinfjellet som verdiskaper» (5. mill. kroner).
- 8,75 mill. kroner til utarbeidelse av nye faggrunnlag for truede arter og naturtyper.
- 4 mill. kroner til overvåking av hjortevilt og til økt kunnskap om forvaltningstiltak for å håndtere skrantesyke.

- 10 mill. kroner til arbeidet med bekjempelse av fremmede arter, inkludert bekjempelse av mink og stillehavsøsters.
- 1 mill. kroner til utarbeidelse av handlingsplan for sjøfugl.

Gjennom budsjettforliket er posten redusert som følger:

- 0,5 mill. kroner ifm økt ABE-kutt slik at det totale ABE-kutt på posten blir 1,333 mill. kroner.

Evaluerings av tilskudd:

- Direktoratet må innenfor bevilgningen sette av midler til evaluering av en eller to tilskuddsordninger i samsvar med oppdrag oppført under "Oppdragsliste 2017-administrasjon".

Tjenestekjøp hos fjellstyrene:

- Direktoratet bør fortsette å kjøpe tjenester fra fjellstyrene der dette er hensiktsmessig.

Post 22:

- Det ligger i 2017-budsjettet inne 9 mill. kroner til innsamling av bestander og drift av genbanken for laksebestandene fra Hardangerfjorden. I postomtalen står det at disse vil bli trappet ned og omdisponert som en følge av regjeringens beslutning om ikke å bygge genbanken. Det vil imidlertid være nødvendig å bruke av midlene til å avvikle driften ved de midlertidige anleggene og destruere innsamlet materiale på en forsvarlig måte. Direktoratet må holde resterende midler ledige for bevilgningsreduksjon i RNB.
- Etter budsjettforliket er det lagt inn 29,166 mill. kroner på posten, og total tildeling er fordelt slik:

Underpost	Betegnelse	Tildeling 2017
		(i 1 000 kr)
1	Kalking	84 736
2	Anadrome laksefisk	110 465
3	Generell vannforvaltning	102 351
Sum		297 552

- I budsjettforliket er ABE-kuttet økt med 0,834 mill. kroner til 2,224 mill. kroner. Kuttet er fordelt pro rata på underpostene.
- I budsjettforliket er posten for øvrig økt med 30 mill. kroner. Økningen er fordelt slik:
 - 12 mill. kroner på underpost 2, herav
 - 10 mill. kroner til laksetrapper i Vefsna i tråd med Innst. 9 S.
 - 1 mill. kroner til kultivering av sjøørret for å opprettholde fiskeaktiviteter ovenfor fiskesperra i Driva
 - 1 mill. kroner til generell bestandsovervåking av laksefisk.

- 18 mill. kroner på underpost 3 til økt overvåking, herunder utvidelse av kystovervåkingen og overvåkningsprogrammet "store elver", i tråd med budsjettinnstillingen,

Post 23:

- I forbindelse med budsjettforliket er ABE-kuttet på posten økt med 0,428 mill. kroner til 0,829 mill. kroner. Kuttet er 184 000 kroner større enn ABE-kuttet for korresponderende inntektsposter under kap. 4420 (postene 02-08). Departementet vil søke å rette opp dette i oppfølgingen av 2017-budsjettet.

Post 31:

- Posten er økt med 10 mill. kroner i budsjettforliket.

Post 35:

- Posten er økt med 50 mill. kroner i budsjettforliket.

Post 38:

- Posten er økt med 10,3 mill. kroner i budsjettforliket. I tillegg er det lagt inn 3 mill. kroner under kap. 1420 post 21 til drift og prosjektledelse, jf. omtalen under denne posten. I tråd med formuleringen "planlegging og oppfølging" i postomtalen kan det brukes midler til å kartlegge myrene som skal restaureres og overvåke dem i et par etterfølgende år for å vurdere resultatet. Posten dekker også detaljovervåking av enkeltmyrer dersom det er viktig for å følge effekten mht. klimagassregnskapet, bedring i økologisk tilstand osv. Kurs og samlinger for Fylkesmannen og andre som skal lære mer om myrrestaurering må direktoratet dekke over en driftspost.

Post 61:

Posten er økt med 50 mill. kroner i budsjettforliket.

Post 70

- Posten er økt med 30 mill. kroner i budsjettforliket. Alle midlene er plassert på post underpost 3 Generell Vannforvaltning, og skal gå til gjennomføring av konkrete tiltak for å følge opp vannforvaltningsplanene.

Post 71

- Posten er økt med 20 mill. kroner i budsjettforliket. Midlene skal benyttes til utvidelse av allerede eksisterende tilskuddsordning på denne posten.

Post 75

- Posten er økt med 300 mill. kroner i budsjettforliket. Det er foreslått en utvidet vrakpantordning (lette og tunge motorsykler, mopeder, lastebiler/ bobiler utenfor vrakpantordningen og campingvogner). Vrakpantordningen for fossildrevne varebiler foreslås økt dersom de erstattes med nullutslippskjøretøy/ nullutslippsvarebiler. Det foreslås videre et tilskudd for vraking av fritidsbåter.

- I Innst. 9 S vises det til at det vil være behov for midler til utredning, etablering og drift av dette, at utgifter til oppstart, etablering og utredning skal dekkes innenfor eksisterende bevilgninger under kap. 1420 postene 01 og 21. Kun uforutsette engangskostnader kan dekkes over 75-posten. Det vises til nærmere omtale av dette under post 21.

Post 77:

- Stortingets styrking av posten med 2,5 mill. kroner til soppkontroll i regi av Norges sopp- og nyttevekstforbund gjennom budsjettbehandlingen av 2016-budsjettet er videreført i 2017-budsjettet.
- 1 mill. kroner av bevilgningen under posten må holdes udisponert med tanke på senere omdisponering.

Post 78:

- Ordningen "Tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder" ble styrket med 2 mill. kroner i budsjett for 2016, øremerket tilrettelegging for funksjonshemmede på de sikrede områdene. Det forutsettes for 2017 og årene fremover at fordeling av midlene på ordningen innrettes slik at minst 2 mill. kroner benyttes til tiltak for funksjonshemmede.
- Det presiseres at midlene til prosjektene "Integrering gjennom friluftsliv" og Friluftsliv for personer med funksjonsnedsettelse" er driftsstøtte, men at litt av midlene også kan brukes til tiltak, dersom mottaker ønsker dette.
- Posten er økt med 22 mill. kroner i budsjettforliket og fordeles slik:
 - 15 mill. kroner skal styrke tilskuddsordningen "Tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder".
 - 5 mill. kroner skal styrke ordningen "Skjærgårdstjenesten", og øremerkes eventuell oppstart og drift av en eller flere nye enheter av Skjærgårdstjenesten nord for dagens virkeområde. Midlene til oppstart av nye enheter vil også kunne disponeres i 2018, dersom aktuelle prosesser ikke fullføres i 2017. Se nærmere omtale under oppdrag under fagområde Friluftsliv.
 - 2 mill. kroner øremerkes beredskapstiltak for Kjerag og Prekestolen.

Post 81:

- Posten er økt med 22 mill. kroner i budsjettforliket og fordeles slik:
 - 1 mill. kroner til å styrke tilskuddsordningen for forvaltningstiltak i verdensarvområder
 - 12,5 mill. kroner til å styrke tilskuddsordningen for utvalgte kulturlandskap, til etablering av flere nye utvalgte kulturlandskap i jordbruket og til tiltak og skjøtsel i utvalgte kulturlandskap.
 - 1 mill. kroner til områder prioriterte i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Disse midlene legges også inn på tilskuddsordningen for utvalgte kulturlandskap.

- 7,5 mill. kroner på til ny tilskuddsordning "Nasjonale Turstier" som skal innrettes mot et fåtall naturområder som opplever utfordringer med massetilstrømming av turister. Dette blir dermed den fjerde tilskuddsordningen under posten.

Post 82

- Posten er økt med 10 mill. kroner i budsjettforliket. Midlene skal benyttes til tiltak for truede arter og truede naturtyper og er tentativt fordelt likt på de to underpostene.

Post 85

- Posten er økt med 3 mill. kroner som følge av budsjettforliket. Midlene skal disponeres i henhold til budsjettinnstillingen som sier følgende: "Flertallet viser til Kunnskapssenter for laks- og vannmiljø og deres planer om en nasjonal stiftelse for villaksenter. Flertallet har merket seg at formålet med et slikt villakssenter skal være å ha en samarbeidsarena for forskning, næringsliv, forvaltning og allmenhet. Flertallet understreker at denne bevilgningen skal gå til å etablere en samarbeidsarena, og vil peke på Tana som det mest aktuelle stedet for å etablere en ny slik arena. Flertallet viser videre til at det finnes villreinsenter, og ber regjeringen bidra til å få på plass en tilsvarende modell for villaksenter."

Departementet vil komme tilbake til hvordan flertallsmerknaden skal tolkes.

Felles føringer for postene 30, 32, 33, 34 og 35

Omtalen av føringene under er forkortet da disse har vært gjengitt over flere år. Tidligere føringer gjelder like fullt, dersom ikke annet framgår av årets omtale.

Direktoratet må føre et detaljert budsjett/regnskap i form av et regneark for hver av postene 30, 32, 33, 34 og 35. Dette regnearket skal være utgangspunkt og referanse for alle rapporteringer fra direktoratet til Klima- og miljødepartementet utover i året og i økonomioppfølging av postene for øvrig. Samtidig må regnearket inneholde prognoser for kommende års budsjett og vedlegges som grunnlag for direktoratets innspill til budsjettet for kommende år.

Regnearket må inneholde budsjett og regnskap både i forhold til bevilgning og i forhold til tilsagnsfullmakt. Det er mulig dette må gjøres i to forskjellige oversikter, men sammenhengen mellom disse må bestå av linker mellom tallene som gjør det lett å identifisere hvordan dette er regnet ut, og slik at både bevilgningsbehov og fullmaktsbehov automatisk er oppdaterte.

De oppdaterte regnearkene skal oversendes Klima- og miljødepartementet ved følgende tidspunkter:

- Samtidig med innmelding av tall og forklaringer til statsregnskapet for det foregående året (dvs. alle poster).
- Sammen med direktoratets budsjettforslag for kommende år (alle poster), medio/ultimo april.
- I de tilfeller og for de(n) post(er) direktoratet spiller inn behov for endringer i bevilgninger eller tilsagnsfullmakter i forbindelse med RNB eller ny salderingen.

Miljødirektoratet bes være oppmerksom på at Klima- og miljødepartementet vil belaste postene med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Felles føringer for postene 39, 69 og 79

Vi minner om avklaringer om finansiering for større oppryddingsprosjekter, hvor det fremover for større prosjekter legges til grunn at budsjettmessige beslutninger om igangsetting eksplisitt vil omfatte beslutning om hele bevilgningsbehovet samlet, og ikke bare for det første årets bevilgning. Dette innføres f.o.m. innspill til "nye prosjekter" for 2018-budsjettet. Det er i fellesskap etablert maler for rapportering på prognoser for tilsagn og utbetalinger for forslag til nye prosjekter (dokument A), for rapportering på prognoser for tilsagn og utbetalinger for gamle, pågående eller avklarte prosjekter (dokument B), og for beregninger av endringer i fullmakten (dokument C). Vi ber om at Miljødirektoratet fyller ut/reviderer dokumentene og leverer følgende til departementet til følgende frister:

- Første halvdel juni 2017: Til prosess med rammefordelingsforslaget for 2018 – dok. B og C. Til forberedelser til budsjettkonferanse for budsjett 2018 – oppdatert dok. A, samt oppdaterte tekstlige utdypinger hvis aktuelt.
- Før jul 2017: Forslag til store nye satsinger for 2019-budsjettet - dok. A. Det kommer eget bestillingsbrev fra departementet for store, nye satsinger samlet, sannsynligvis i slutten av oktober 2017.
- Før jul 2017 (gjerne samtidig med forslaget til store nye satsinger): Revisjon av forventete utbetalingsprofiler og finansieringsbehov til konsekvensjusteringsprosessen for 2019-budsjettet – dok. B og C.

I tillegg etter behov, dersom det skulle oppstå endringer underveis av en viss størrelse i utbetalingsprognoser eller finansierings- og tidsplaner, bes det om oppdaterte tall for den eller de konkrete prosjektene det gjelder, pluss utdypende tekstlige omtaler om hva endringen innebærer og hvorfor den har oppstått:

- Før 15. februar 2017: Eventuelle større endringer i forventede utbetalinger i 2017, til RNB-prosessen.
- Før 15. februar 2017: Eventuelle større endringer i forslagene fra før jul 2016 til store nye satsinger for 2018, til budsjettkonferansen.
- Før 30. juni /2017: Eventuelle større endringer i det som ble innlevert i begynnelsen av juni til rammefordelingsforslag (for 2018) og budsjettkonferansen (for 2018-budsjettet).
- Før 15. september 2017: Eventuelle større endringer i forventede utbetalinger i 2017, oppstått etter RNB, til nysalderingsprosessen for 2017.

Inntekter kap. 4420 Miljødirektoratet

			(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Vedtatt bevilgning	Tildeling
01	Oppdrag og andre ymse inntekter	4 188	4 188
04	Gebyr, forurensningsområdet	34 253	34 253
06	Gebyr, fylkesmannsembetenes miljøvernavdelinger	28 892	28 892
07	Gebyr, kvotesystemet	11 344	11 344
08	Gebyr, naturforvaltningsområdet	4 807	4 807
09	Internasjonale oppdrag	63 914	63 914
	Sum kap. 4420	147 398	147 398

4.2 Kap. 1425/5578 Vilt- og fisketiltak/Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Utgifter kap. 1425 Vilt- og fisketiltak

			(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Forslag bevilgning	Foreløpig tildeling
01	Driftsutgifter	12 609	12 609
21	Spesielle driftsutgifter	27 690	27 690
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	12 894	12 894
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	34 600	34 600
	Sum kap. 1425	87 793	87 793

Direktoratet må disponere postene under kap. 1425 slik at eventuelle mindreinntekter under kap. 5578 post 71 og 72 kan kompenseres ved tilsvarende mindreforbruk på de aktuelle utgiftspostene under kap. 1425. Forslag til justerte bevilgninger fremmes i forbindelse med RNB eller ny salderingen.

Inntekter kap. 5578 Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

			(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Vedtatt bevilgning	Tildeling
71	Jeger- og fellingsavgifter	84 763	84 763
72	Fiskeravgifter	16 056	16 056
	Sum kap. 5578	100 819	100 819

I budsjettforliket er ABE-kuttet under kap. 5578 større enn motsvarende kutt under kap. 1425 postene 01 og 21, samt andelsmessige kutt under kap. 1410 post 50 og kap. 1420 post 01. Departementet vil søke å rette opp dette i oppfølgingen av 2016-budsjettet.

4.3 Tildelinger under andre kapitler på Klima- og miljødepartementets budsjett

Utgifter kap. 1400 Klima- og miljøverndepartementet

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
21	Spesielle driftsutgifter	24 905
62	Den naturlige skolesekken	3 409
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	4 750
79	Tilskudd til kulturminneforvaltning	10 900
	Sum kap. 1400	43 964

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

- I foreløpig tildelingsbrev ble direktoratet varslet om at det ville bli tildelt midler som følge av at forvaltningen av tilskuddsordningen for frivillige organisasjoner og allmenngyldige miljøstiftelser i Prop. 1 S ble flyttet fra departementet til direktoratet. Stortinget har reversert dette, slik at forvaltningen av tilskuddsordningen forblir i departementet. Det er derfor ikke aktuelt å tildele midler i forbindelse med dette.

Post 21:

- 2,575 mill. kroner til Den naturlige skolesekken (prosjektnr 1739 0210)
- 6,030 mill. kroner til vannforvaltning og oppfølging av vannrammedirektivet (prosjektnr 1733 0210)
- 2,250 mill. kroner til nasjonalt overvåkingsprogram for tamrein (prosjektnr 1736 0211)
- 1 mill. kroner til pilotprosjekt om natur i plan (prosjektnr 1738 0216)
- 1 mill. kroner til praktisering av naturmangfoldloven (prosjektnr 1738 0215)
- 0,4 mill. kroner til studie av effektene av sykling og riding på verneverdier (prosjektnr 1735 0212)
- 2,250 mill. kroner til kartlegging av antibiotikaresistens (prosjektnr 1736 0212)
- 3 mill. kroner til Klimaservicesenteret (prosjektnr.17542120)
- 2 mill. kroner til klimatilpassningsarbeidet (prosjektnr. 17542110)
- 2 mill. kroner til arbeidet med kortlivede klimadrivere (prosjektnr. 17552110)
- 1,5 mill. kroner til arbeidet med helhetlig havforvaltning (prosjektnr. 17630100)
- 0,9 mill. kroner til iverksetting av pilotprosjekt for å bedre den marine miljøtilstanden, jf. oppdrag i tildelingsbrevet (prosjektnr. 17630300)

Post 76:

- 2,3 mill. kroner skal brukes til "Den naturlige skolesekken".
- 2,0 mill. kroner skal brukes til arbeid mot fremmede arter.
- 0,45 mill. kroner skal brukes det internasjonale arbeidet i regi av Norsk institutt for vannforskning (NIVA).
- 3,0 mill. kroner til arbeidet med IPCCs 6. hovedrapport.

Post 79:

- Klima- og miljødepartementet vil i løpet av høsten 2016 ferdigstille en plan som skal legge grunnlaget for prioriteringer i arbeidet med å etablere nye verdensarvsentre. I den forbindelse er tilskuddsordningen for verdensarvsentre økt med 4,6 mill. kroner for å legge til rette for at det i 2017 skal skje en autorisering av to nye sentre i tillegg til de tre eksisterende. Miljødirektoratet bes lyse ut tilskuddsmidler til- og behandle søknader om autorisering av de to nye sentrene i tråd med nevnte plan og iht. autorisasjonsordningen for verdensarvsentre for øvrig. Iht. autorisasjonsordningen får alle autoriserte sentre et grunntilskudd på inntil 1,8 mill. kroner samt eventuelle prosjektmidler til utstillings – og formidlingsoppgaver mv. Direktoratet bes innen 1. april melde tilbake hva som vil bli utbetalt over ordningen slik at departementet i et supplerende tildelingsbrev kan trekke tilbake resterende beløp for bruk til andre formål knyttet til verdensarvsentre.

Utgifter kap. 1410 Klima- og miljødepartementet

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
21	Miljøovervaking og miljødata	203 839
54	Artsprosjektet m.m.	40 566
	Sum kap. 1410	241 405

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 21:

- I Prop. 1 S var det samlet for posten trukket ut 1,1 mill. kroner ifm ABE, hvorav Miljødirektoratets andel var 1,005 mill. kroner. I budsjettforliket er postens ABE-kutt økt med 655 000 kroner, hvorav direktoratets andel er 602 000 kroner. Samlet ABE-kutt for direktoratet er derfor 1,607 mill. kroner.
- 2,5 mill. kroner av tildelingen er øremerket finansiering av nasjonalt overvåkingsprogram for tamrein.
- Som opplyst i Prop. 1 S (2016-2017) er posten styrket med 3 mill. kroner til arbeid med marine økosystemer. Sjøfugl er et prioritert område, jf. arbeidet med handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfugl. Disse pengene skal gå til styrking av de langsiktige rammene for sjøfuglprogrammet SEAPOP, inkludert overvåking og grunnlaget for forskningsbasert kunnskapsoppbygging om endringer i sjøfuglbestandene.

- Posten er i budsjettforliket styrket med 35 mill. kroner til naturkartlegging og økologisk grunnkart. Til sammen utgjør bevilgninger til naturkartlegging dermed om lag 95 mill. kroner av posten. Alle midler til naturkartlegging skal ses i sammenheng med arbeidet med å bygge opp det økologiske grunnkartet. I arbeidet med kartlegging skal det særlig prioriteres å styrke kartlegging av naturtyper som enten er truet, viktige for mange arter, dekker sentrale økosystemfunksjoner, eller er spesielt dårlig kartlagt. Det skal særlig prioriteres områder der kartleggingen gir stor samfunnsnytte, herunder områder med stor aktivitet og stort utbyggingspress, både på land og sjø. I arbeidet med etablering av det økologiske grunnkartet kan det bevilges midler til etablering av nødvendig infrastruktur og eventuelle andre investeringer som gir viktige bidrag til det økologiske grunnkartet.

Post 54:

- Posten er i budsjettforliket styrket med 10 mill. kroner. Målet med prosjektet er å styrke kunnskapen om artene i Norge. De nye midlene skal særlig brukes til å styrke kunnskap om artene til gode for forvaltningen av artene, herunder gode kartsystemer som viser forekomst av arter samt sikre at informasjon om leveområder og økologi så langt mulig inngår i kartlag i det økologiske grunnkartet.

Posten er i Prop. 1 S redusert med 150 000 kroner knyttet til ABE. Som følge av budsjettforliket er reduksjonen økt med 90 000 kroner til 240 000 kroner.

Utgifter kap. 1424 MAREANO

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
21	Spesielle driftsutgifter	250
	Sum kap. 1424	250

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 21:

- Midlene på posten skal gå til Miljødirektoratets arbeid med administrasjon av MAREANO-prosjektet.

4.4 Tildelinger under kapitler på andre departementers budsjett

Utgifter kap. 118 Nordområdetiltak mv.

Post 01:

- Når det gjelder prosjektsamarbeid under Den norsk-russiske miljøvernkommisjonen og Barentssamarbeidet, samt prosjektsamarbeid under Arktisk råd er beløp ikke fastsatt. Nærmere omtale om beløp og bruk av midlene vil bli avtalt i senere brev.

4.5 Delegering av budsjettmessige fullmakter

Miljødirektoratet delegeres myndighet til:

1. å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder:
 - a. å foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr,
 - b. overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter,
 - c. overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel,
 - d. overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjetterminer, og
 - e. inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.
2. I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i Bevilgningsreglementet delegeres også etaten myndighet til å overskride bevilgningen under kapittel 1420 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 01, og bevilgningen under kap. 1420 post 23 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 postene 04, 06, 08 og 09, jf. Prop. 1 S 2016-2017) romertallsvedtak II.

Flere poster har oppdeling på underpostnivå. Stortinget vedtar budsjettet på postnivå. Inndelingene på underpostnivå er derfor kun tentative og omdisponeringer mellom disse utført av Miljødirektoratet trenger ikke vedtak om bevilgningsendring i Stortinget, ei heller godkjennelse fra Klima- og miljødepartementet eller Finansdepartementet.

5. RAPPORTERING

Etatene rapporterer resultater og årsregnskap i foreløpig og endelig årsrapport, som viser status per 31. august og 31. desember 2017. Rapportene skal foreligge minst to uker før etatsstyringsmøtene.

Vi minner om at virksomheten må ha et system slik at budsjetteringen og regnskapsføringen internt kan fordeles på de ulike resultatområdene.

Frister for rapporteringer for 2017 er:

Avviksrapportering 15. mai 2017

Foreløpig årsrapport 15. september 2017

Endelig årsregnskap 3. februar 2018

Endelig årsrapport 15. mars 2018

6. MØTEPLAN

Møtedato	Møtetype	Punkter til dagsorden	Frist for saker
April	Etatsstyringsmøte		
April	Etatslederkonferanse		
27. – 28. april	Felles styringsmøte fylkesmannen		
Oktober	Etatsstyringsmøte		
Oktober	Etatsstyringsmøte		

7. OVERSIKT OVER ETATENES KOORDINERINGSANSVAR

Miljødirektoratet:

- Sammenstilling av etatenes innspill til Sysselmannen på Svalbard
- Miljøovervåking/miljødata/miljørapportering, herunder standardisering av miljødata, kvalitetssikring av miljødata, samarbeidsavtale med Statistisk sentralbyrå og samarbeidsavtale med EEA
- Miljøstatus
- Klimatilpasning
- Nasjonal samordning direktoratsgruppen for gjennomføring av vanndirektivet

Riksantikvaren:

- Fotoarkiv

Norsk Polarinstitutt:

- Miljøovervåkingen (MOSJ) på Svalbard eller Jan Mayen

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I MILJØDIREKTORATET

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 1. januar 2017

Oslo 20.12.2016

departementsråd

1. Formål

Denne instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Instruksen beskriver samfunnsoppdrag, myndighet og ansvar, samt administrative krav til Miljødirektoratet. Økonomiforvaltningen skal følge "Reglement for økonomistyring i staten" og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruksen. Miljødirektoratet skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruks, retningslinjer og rutinebeskrivelser. Instruksen er bygd opp som et supplement til økonomiregelverket, og må ses i sammenheng med de årlige tildelingsbrevene og styringsdialogen for øvrig.

2. Miljødirektoratets myndighets- og ansvarsområder

Miljødirektoratet er et ordinært forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet, og det viktigste utøvende og rådgivende fagorganet innenfor klimaarbeid, naturforvaltning, forurensning og friluftsliv.

Miljødirektoratet skal bidra til å oppnå de miljøpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop. 1 S. Miljødirektoratet har et særlig ansvar på de områdene hvor etaten har myndighet og disponerer juridiske, økonomiske og administrative virkemidler. Prioriteringer, styringsparametere og oppdrag som Miljødirektoratet skal gjennomføre det enkelte år, blir gitt i det årlige tildelingsbrevet.

2.1. Miljødirektoratets rolle og hovedfunksjoner

Myndighetsutøvelse

Miljødirektoratet skal utøve og iverksette myndighet, herunder gi konsesjoner og drive tilsyn som er tillagt eller delegert til etaten etter følgende lover med forskrifter:

- Fjellogen
- Forurensningsloven
- Friluftsløven
- Genteknologiløven
- Klimakvoteløven
- Kulturminneløven

- Lakse- og innlandsfiskloven
- Lov om statlig naturoppsyn
- Markaloven
- Motorferdselloven
- Naturmangfoldloven
- Konsekvensutredningsregelverket
- Produktkontrollloven
- Småbåtloven (om vannscooter)
- Svalbardmiljøloven
- Viltloven

Miljødirektoratet har ansvaret for å drive risikobasert tilsyn, og gjennomføre landsdekkende naturoppsyn i regi av Statens naturoppsyn. Etaten skal videre utøve myndighet etter naturforvaltningsvilkår i vannkraftkonsesjoner og forvalte ulike tilskuddsordninger. Miljødirektoratet skal sørge for informasjon og veiledning knyttet til regelverket de forvalter.

Faglig rådgiver

Direktoratet skal bidra med faglige råd og støtte til departementets arbeid med politikkutvikling, herunder gjennomføre analyser, utredninger og gi råd om tiltak, og til utvikling av regelverk og administrative og økonomiske virkemidler. Etaten skal bidra med samfunnsøkonomiske analyser og kost-nyttevurderinger av tiltak som påvirker miljøet. Etaten skal videre fremme forslag om bruk av virkemidler for å nå de nasjonale målene, bistå departementet med å vurdere trusselbildet, herunder vurdere ulike kilders bidrag til miljøproblemer og foreslå tiltak for å bedre tilstanden i økosystemene. Som en viktig del av dette arbeidet skal etaten samarbeide med berørte sektormyndigheter.

Faglig styring og veiledning av regionalt og kommunalt nivå

Miljødirektoratet skal veilede kommuner og regionale myndigheter der det er relevant i bruk av lovverk, forskrifter og andre virkemidler der etaten har myndighet eller et ansvar for å nå nasjonale miljømål. Miljødirektoratet har videre ansvaret for faglig styring av og løpende dialog med Fylkesmannen på klima- og miljøområdet, samt samordning av Fylkesmannens tilsynsarbeid.

Kunnskapsutvikling og formidling av miljøinformasjon

Miljødirektoratet skal ha oversikt over status og utvikling i tilstanden i naturen, kunnskap om økosystemene og deres funksjoner og utslipp av ulike forurensninger, samt effekten av faktorer som påvirker miljøtilstanden, inklusive effekten av egne virkemidler og tiltak. Etaten må kontinuerlig vurdere behovet for økt eller revidert kunnskap om aktuelle problemstillinger innenfor sine ansvarsområder. Etaten skal også sørge for nødvendig rapportering til departementet, og bidra til samordnet innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av areal- og miljødata.

a) Forskning: Miljødirektoratet skal følge med på og bidra til utvikling og oppfølging av relevant forskning, og være en pådriver for forvaltningsrelevant forskning på klima- og miljøområdet. Videre skal etaten delta i strategisk oppfølging av miljøinstituttene, følge opp relevante programmer i Norges Forskningsråd og arbeidet med utvikling av strategiske instituttsatsinger (SIS) ved miljøinstituttene. Ved særlige kunnskapsmangler kan etaten selv initiere forskning hos andre. Miljødirektoratet skal også bidra inn i internasjonale prosesser,

spesielt i Europa, for å støtte oppunder regjeringens målsetting i Langtidsplanen for forskning og utdanning.

b) Overvåking: Etaten skal sørge for nødvendig overvåking av utviklingen i miljøtilstanden i samarbeid med andre kunnskapsmiljøer. For alle overvåkingsprogram skal muligheten for bruk av ny teknologi vurderes, herunder bruk av satellittdata. Mulighetene for sambruk av data og måleutstyr skal være en del av vurderingen.

c) Miljødata: Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata. Direktoratet skal også koordinere arbeidet med miljødata og fagsystemer internt i miljøforvaltningen. Miljødirektoratet skal videre sørge for at miljø- og kartdata er av god kvalitet og blir distribuert på en effektiv og rasjonell måte til brukerne, blant annet gjennom en nasjonal geoportal i henhold til geodataforskriften.

Kartfesting av stedfestet informasjon: Etaten skal sørge for hensiktsmessig kartlegging, blant annet som grunnlag for effektiv overvåking og for å sikre beslutningsgrunnlag for miljømyndighetene og sektormyndigheter. I tilfeller der det ikke er miljøforvaltningen selv som er eier og er ansvarlig for datainnsamling bør det etableres løsninger som gjør det mulig å legge ut slike data og sikre felles innsyn med øvrige miljødata.

d) Informasjon og formidling av miljødata: Etaten skal formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon til allmennheten. Hovedkanalen for informasjon om miljøets tilstand og utvikling skal være miljøstatus.no. Kontakt med skoler skal i størst mulig grad integreres i Den naturlige skolesekken.

Internasjonalt miljøarbeid

Miljødirektoratet skal delta i relevante internasjonale konvensjoner, prosesser og arbeid som bidrar til å stanse tapet av naturmangfold, redusere utslipp av klimagasser, utslipp av miljøgifter og redusere andre forurensende utslipp. Miljødirektoratet har en sentral rolle i arbeidet med oppfølgingen av Norges forpliktelser under EØS-avtalen og i å bruke det nordiske samarbeidet som et virkemiddel i påvirkningsarbeidet.

2.2. Miljødirektoratets faste, langsiktige oppgaver på de enkelte resultatområdene

Resultatområde 1 Naturmangfold

Tilstand i økosystemene

Bruke egne virkemidler som bidrar til god tilstand i økosystemene, herunder:

- Lede det faglige arbeidet med helhetlig forvaltning av ferskvann og hav og kystvann.
- Sørge for regelmessig klassifisering av tilstand i økosystemene når fagsystem for økologisk tilstand er etablert.
- Oppfølging av og veiledning om regelverk for fremmede organismer, oppfølging av handlingsplaner mot fremmede organismer, samt sørge for tiltak mot prioriterte skadelige fremmede organismer.
- Håndtere tilfeller der ikke-godkjente GMOer påvises i norsk natur, koordinere nasjonale høringer i spørsmål om godkjenning av genmodifiserte organismer, avgi slutttilrådninger om GMO til departementet og gi innspill om miljørisikovurderinger vedrørende GMO-legemidler (legemiddelforordningen).
- Sørge for bærekraftig forvaltning av sjøfuglbestandene, hjorteviltstammene og villreinbestandene, og deres leveområder.
- Gjennomføre generelt naturoppsyn på privat og offentlig grunn og gjennomføre oppsyn av rovvilt, villaks og villrein.

- I lakse- og innlandsfiskforvaltningen: Regulere fisket, drive genbankvirksomheten, forebygge og bekjempe lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* og krepspest, følge opp arbeidet med å klassifisere laksebestander i henhold til villaksnormen, delta i samarbeidet med Finland og Russland om laksen i nord, følge opp avtalen om fisket i Tanavassdraget, lede Norges delegasjon til NASCO og drive bestandsovervåking.
- Legge frem Naturindeks for Norge hvert femte år, herunder lede faggruppe for naturindeks.
- Lede arbeidet i direktoratsgrupper for kartlegging og overvåking, og arbeidet med det økologiske grunnkartet.
- Synliggjøre verdien av økosystemtjenester i nasjonale og internasjonale prosesser for å utvikle konseptet og forståelsen av det.
- Drifte indikatoren for store, sammenhengende naturområder i Norge.
- Utvikle metode for verdsetting av landskapstyper i naturen.
- Gjennom styrerepresentasjon og annet samarbeid, sikre at naturforvaltningens behov blir godt ivaretatt i utviklingen av Artsdatabankens produkter.
- Drifte Miljøvedtaksregisteret og Norges deltakelse i Man and Biosphere-programmet (MAB)
- Være kompetansesenter og sentralt forvaltningsorgan på skjøtsel i verneområder, bekjempelse av fremmede arter og forvaltningstiltak for utvalgte naturtyper og prioriterte arter.
- Gjennomføre kalking i henhold til handlingsplan for kalking.
- I arbeidet med naturmangfold skal direktoratet bidra til en forvaltning av naturen som legger grunnlaget for økosystemer som er mest mulig robuste mot klimaendringer, og slik at naturmangfoldet fortsatt blir en av løsningene på klimautfordringen.

Gi innspill til andre sektors arbeid som bidrar til god tilstand i økosystemene, herunder:

- Bistå departementet i gjennomføring av nye saksbehandlingsrutiner for energisaker, herunder gi faglige vurderinger i de sakene som departementet forelegger etaten.
- Bidra til å ivareta miljøinteresser og være aktiv i høringer av energisaker der Miljødirektoratet har et oppfølgings- og forvaltningsansvar.
- Bidra med innspill til utvikling av miljøkrav og regelverk for bærekraftig forvaltning av skog.
- Samarbeide med jordbruks- og kulturminnemyndigheter om å ta vare på verdifulle kulturlandskap, herunder bidra til å utvikle miljøvirkemidler gjennom de årlige jordbruksforhandlingene.
- Lede arbeidet med utvikling og implementering av plan for restaurering av myr og annen våtmark, med sikte på reduserte klimagassutslipp, klimatilpasning og bedret økologisk tilstand.
- Bidra med innspill til veiledere og regelverksutvikling i olje- og energisektor, fiskerisektor, samferdselssektoren og andre sektorer og næringer som har stor grad av påvirkning på norsk natur.

Internasjonalt arbeid for naturmangfold

- Sørge for rapportering og utforming av posisjoner og delta på og gi råd og faglige vurderinger i forhandlingene under konvensjonen om biologisk naturmangfold, konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres leveområder, konvensjonen om vern av migrerende arter av ville dyr, CITES konvensjonen om handel med truede arter og deres produkter, Ramsarkonvensjonen, verdensarvkonvensjonen, forørkningskonvensjonen og isbjørnavtalen. Arbeide for

rasjonelle og arbeidsbesparende rapporteringsrutiner og maler for de ulike miljøkonvensjonene

- Være nasjonalt kontaktpunkt for Naturpanelet, koordinere og tilrettelegge for norske bidrag og deltakelse på møter under Naturpanelet (IPBES), sørge for formidling av relevante IPBES resultater og publikasjoner og bidra til å tilrettelegge IPBES sin tekniske støttefunksjon for kapasitetsbygging.
- Praktisk gjennomføring av EUs tømmerforordning (importert tømmer/treprodukter).
- Oppfølging av arbeid i grensevassdrag, herunder samarbeide og interkalibrere klassifiseringssystem i tråd med vanddirektivet.

Truet natur

- Sikre forvaltning av prioriterte arter og andre særlig truede arter, og sikre forvaltning og skjøtsel av utvalgte naturtyper og andre særlig truede naturtyper, samt samarbeide med sektorene om forbedring av tilstanden for truet natur.
- Følge opp gjeldende rovviltpolitikk og rovviltforliket av 2004 og 2011, herunder følge saksbehandlingsfrister i rovviltsaker, bidra til en tydelig soneforvaltning, veilede rovviltnemnder og Fylkesmenn, videreutvikle samarbeid med Sverige og Finland.

Vern

- Utvikle og drifte et landsdekkende overvåkingsopplegg for verneområder.
- Følge opp autoriserte besøkssentre/naturinformasjonssentre, inkludert verdensarvsentre, og bidra til bred verdiskaping basert på natur- og kulturarven.
- Bidra til gjennomføring av verneplaner, herunder fremme nye områder for skogvern, videreføre igangsatte verneprosesser, forestå erstatningsoppgjør, følge opp Statskogs salg av skog ved å bruke forkjøpsretten på areal som er viktige for vern eller makeskifte og årlig rapportere om status og framdrift i skogvernet.
- Bidra til gjennomføring av prosesser for etablering av marine verneområder
- Følge opp anbefalinger og forpliktelser under Ramsarkonvensjonen.
- Ha overordnet ansvar for naturoppsyn og forvaltning av verneområder, herunder være klagemyndighet for vedtak fattet av forvaltningsmyndigheten i verneområder.

Resultatområde 2 Kulturminner og kulturmiljø

- Samarbeid mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren i krysningpunktene kulturarv og naturmangfold, landskap og friluftsliv skal videreutvikles og styrkes, både for å utveksle erfaringer, for å nyttiggjøre seg av hverandres kompetanse og ikke minst se natur og kultur i sammenheng og som grunnlag for en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.
- I samarbeid med kulturminnemyndighetene, følge opp kulturminner i utmark og verneområdene gjennom naturoppsyn.
- Følge opp Unescos verdensarvkonvensjon nasjonalt og internasjonalt, herunder autorisasjonsordning og tilskuddsmidler for verdensarvsentre, og gjennomføre årlige koordinatormøter i samarbeid med Riksantikvaren, pågående nominasjoner til Unescos verdensarvliste og listeføring på tentativ liste samt følge opp forvaltningen av verdensarvområdene Vegaøyan og Vestnorske fjorder.
- Delta i relevante deler av det etablerte programsamarbeidet mellom KLD, IUCN og Iccrom – "World Heritage Leadership"

Resultatområde 3 Friluftsliv

- Bidra til at allemannsretten holdes i hevd, herunder formidle kunnskap og holdninger om naturvennlig ferdsel og bidra til at viktige områder og ferdselsårer for friluftsliv ivaretas og tilrettelegges for alle.
- Forvalte ordningen med statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder, samt øvrige tilskudd til friluftslivsformål.
- Ivareta friluftslivets kvaliteter og egenart, og arbeide for økt deltakelse i friluftsliv i alle grupper av befolkningen.
- Styrke fylkeskommunenes arbeid med friluftsliv, samt følge opp Fylkesmannens ansvar innenfor friluftsliv.
- Bidra til utvikling og drift av skjærgårdstjenesten.
- Følge opp arbeidet med den naturlige skolesekken.
- Drifte og vedlikeholde jegerprøveutdanningen og følge opp Jegerregisteret.
- Bidra til at omfanget av motorferdsel i utmark begrenses innenfor rammene av gjeldende regelverk, og at motorferdselen skjer med minst mulig skade og ulempe for friluftsliv og naturmangfold.

Resultatområde 4 Forurensning

- Samordne det sektorovergripende arbeidet på forurensningsområdet, og samarbeide med sektorene om faktagrunnlag, analyser og videreutvikling av tiltak og virkemidler.
- Følge opp og bistå i arbeidet under regionale og globale avtaler på kjemikalie-, avløps- og avfallsområdet.
- Følge opp arbeidet i EU og under Nordisk Ministerråd på kjemikalie-, avløps-, industri- og avfallsområdet.
- Identifisere nye stoffer som oppfyller kriteriene for prioriterte miljøgifter og bidra aktivt til vurderinger av konkrete stoffer i det europeiske kjemikalisamarbeidet.
- Formidling av endringer i regelverk og informasjon om helse og miljøskadelige stoffer og produkter.
- Følge opp Miljøprøvebanken faglig og administrativt og sikre effektiv bruk av dataene.
- Drifte Produktregisteret og sørge for god databruk.
- Ha oppdatert faglig kunnskap om problemstillinger og virkemidler innen avfallsområdet og følge opp og videreutvikle avfallsregelverket.
- Bidra til at undersøkelser og tiltak gjennomføres i områder med forurenset sjøbunn og forurenset grunn.
- Følge opp miljøforvaltningens arbeid og miljøpåvirkning på områdene avløp, fiskeoppdrett og landbruk særlig knyttet til utslipp av miljøgifter, organisk materiale og næringssalter til jord/vann. Videre følge opp arbeidet med mudring, dumping og utfylling i sjø. Inkludert i dette ligger oppfølging/veiledning av fylkesmannen og informasjon til kommunene der det er relevant.
- Følge opp forurensningsspørsmål knyttet til vannkraftutbygging.
- Følge opp egne oppgaver knyttet til NO_x-avgiften og avtalen om reduksjon av NO_x-utslipp samt bistå Klima- og miljødepartementet i gjennomføring av avtalen.
- Bidra nasjonalt og internasjonalt til utvikling av faglig grunnlag for forhandlinger om og gjennomføring av effektbaserte internasjonale avtaler om reduksjon av langtransportert luftforurensning.
- Overvåke, beregne og rapportere norske utslipp og andre data i tråd med de krav som til enhver tid følger av Konvensjonen om langtransporterte grenseoverskridende luftforurensning (LRTAP)
- Bidra i arbeidet for å overholde krav i luftkvalitetsdirektivet og forurensningsforskriften og nasjonale mål for lokal luftkvalitet, herunder ved å veilede

og følge opp kommuner som forurensningsmyndighet for luftkvalitet, og legge til rette for at kommunene får bedre verktøy (modeller m.v.) til tiltaksutredninger, samt gode løsninger for informasjon til publikum og andre om luftkvalitet.

- Utvikle og gjennomføre ordningen for overvåking av lokal luftkvalitet, rapportere om status for utviklingen og vurdere behov for tiltak og virkemidler.
- Være nasjonalt kontaktpunkt for Montrealprotokollen, følge opp beslutninger fra protokollen og utvikle og følge opp regelverk for ozonreduserende stoffer.
- Følge opp handlingsplanen mot støy.

Resultatområde 5 Klima

- Overvåke, beregne og rapportere om norske utslipp og opptak av klimagasser i tråd med de krav som til enhver tid følger av Klimakonvensjonen og Kyotoprotokollen.
- Gi råd om framtidig utvikling av norsk klimapolitikk og innrettingen av virkemidler for å redusere utslippene av klimagasser. Bistå departementet med utvikling av virkemidler i by
- Sørge for at kunnskapsgrunnlaget for klimapolitikken oppdateres gjennom regelmessig resultatoppfølging av målene i klimapolitikken.
- Ha kunnskap om og oversikt over klimaendringene og konsekvensene for Norge.
- Bistå departementet med å tilrettelegge regjeringens helhetlige arbeid med klimatilpasning.
- Koordinere det helhetlige arbeidet med klimatilpasning på tvers av sektorer, herunder å drifte klimatilpasning.no og nettverket iFront. I rollen som koordinerende etat for klimatilpasningen skal Miljødirektoratet i nært samarbeid med berørte direktorater sørge for økt tilrettelegging slik at aktører på lokalt, regionalt og statlig nivå tilpasser seg klimaendringene.
- Bistå departementet i arbeidet med kortlevde klimaforurensere nasjonalt og internasjonalt, herunder faglig tilnærming for vurdering av klimaeffekt på kort sikt og helseeffekter.
- Være nasjonalt kontaktpunkt for FNs klimapanel og koordinere og tilrettelegge for norske bidrag til klimapanelet.
- Forvalte Norges deltakelse i det felles europeiske kvotesystemet, inkludert luftfart, og bistå departementet faglig i arbeidet med oppfølging og videreutvikling av kvotesystemet. Være registeransvarlig under Kyotoprotokollen og under EUs kvotehandelssystem.
- Delta aktivt, gi råd og faglige vurderinger i de internasjonale klimaforhandlingene under FNs Klimakonvensjon.
- Bidrag til Klima- og skoginitiativets arbeid for reduserte utslipp fra avskoging og skogforringelse i utviklingsland (REDD+), med spesielt fokus på etablering av systemer for måling, rapportering og verifikasjon (MRV).
- Gi råd om framtidig utvikling av fornybar energi i Norge, og vurdere virkemidler for i størst mulig grad å ivareta naturhensyn og legge til rette for reduserte klimagassutslipp.
- Ha oversikt over regelverk og rammebetingelser for kommunenes håndtering av overvann og bidra til å samordne veiledning fra sektormyndighetene og tilrettelegge for tydelige forventninger og gode rammebetingelser for kommunenes overvannshåndtering.
- Forvalte rapporteringssystem for drivstoffkvalitet og biodrivstoff.
- Forvalte CO₂-kompensasjonsordningen.
- Følge opp Kigalivedtaket under Montrealprotokollen og gi råd for videreutvikling av virkemidler for fluorholdige gasser, herunder produktforskriften og refusjonsordningene for HFK/PFK

- Ved prioritering og iverksetting av klimatiltak skal det tas hensyn til påvirkninger på naturmangfold, avrenning til vann og vassdrag og andre miljøverdier.

Resultatområde 6 Polarområdene

- Ha kunnskap om og oversikt over konsekvensene av klimaendringene og andre påvirkningsfaktorer på miljøet i polarområdene.
- Godkjenne forvaltnings-, handlings- og strategiske planer på naturforvaltnings- og forurensningsområdet på Svalbard og Jan Mayen.
- Støtte Sysselmannen faglig på områder der Sysselmannen er miljømyndighet.
- Gi faglig bistand knyttet til sekretariatets behandling av søknader om støtte fra Svalbards miljøvernfond.
- Ha en koordinerende rolle i etatsstyringen av Sysselmannen, jf. instruks av 1. juli 2013 fra departementet om miljøforvaltningen på Svalbard.
- Lede Norges delegasjon til arbeidsgruppene AMAP og CAFF under Arktisk råd. Delta i arbeidsgruppen ACAP og PAME og bidra aktivt i prosjektsamarbeidet under Arktisk råd.
- Følge opp arbeidet under Isbjørnavtalen.
- Lede og bidra til gjennomføring av prosjektene i gjeldende arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøvernsamarbeidet, lede den norsk-russiske arbeidsgruppen for biodiversitet og reduksjon av forurensning, herunder delta med faglig støtte i arbeidet for reduserte utslipp fra Petsjenganikel.
- Delta i miljøvernsamarbeidet under Barentsrådet.
- Bidra i arbeidet med å utvikle BarentsWatch.
- Drifte og kontinuerlig forbedre indikatoren for store og sammenhengende naturområder på Svalbard.

Oppgaver på tvers av resultatområdene:

Internasjonalt samarbeid

- Delta i relevante internasjonale prosesser og arbeide for å påvirke regionale og globale avtaler som bidrar til å redusere miljøproblemene, herunder FNs miljøprogram (UNEP), rapportering på bærekraftsmålene og FNs høynivåforum for bærekraftig utvikling (HLPF).
- Bidra til rapportering, posisjonsutforming, delta på møter, gi råd og faglige vurderinger i ulike aspekter av UNEPs arbeid, samt bidra til formidling
- Sørg for at norske interesser på miljøområdet blir ivaretatt ved regelverksutvikling i EU. Dette skjer i stor grad gjennom deltakelse i ekspertgrupper og komiteer under Europakommisjonen og gjennom nordisk samarbeid i tråd med mandat, EØS-notat og departementets strategi for påvirkningsarbeidet overfor EU.
- Bidra til effektiv nasjonal gjennomføring av EØS-rettsaker på miljøområdet slik at rettsaktene gjennomføres snarest mulig etter gjennomføringsfristen, jf "Rutiner for miljøforvaltningens gjennomføring av EØS-rettsaker (gjeldende f.o.m. 10.05.2015).
- Bidra til nasjonal oppfyllelse av rapporteringsforpliktelsene i EØS-rettsaker på miljøområdet.
- Ivareta rollen som program- og prosjektpartner under EØS-midlene og synliggjøre aktiviteter og resultater på miljøområdet.
- Delta i relevant samarbeid under Nordisk Ministerråd.
- Delta og gi råd og faglige vurderinger i det internasjonale havmiljøarbeidet (OSPAR, CBD, London-konvensjonen og ulike prosesser under FN/UNEP).

- Utvikle, sette i gang og følge opp prosjektsamarbeid innenfor prioriterte områder med Kina, India og Sør-Afrika, samt følge opp avtalte aktiviteter under prosjektsamarbeid med Myanmar.
- Ivareta direktoratets utøvende ansvar for miljøpilaren i programmet Olje for utvikling.
- Stille miljøfaglig kompetanse til rådighet for Norad/Utenriksdepartementet i tråd med Fagsenteravtalen med Norad.
- Ivareta norsk myndighetsmedlemskap i utvalgte internasjonale organisasjoner, herunder Verdens naturvernunion (IUCN) og den internasjonale våtmarksorganisasjonen.
- Ha det faglige hovedansvaret for Espoo-konvensjonen og Kiev-protokollen, og delta i internasjonale møter i tilknytning til disse. Miljødirektoratet har koordineringsansvaret for enkeltsaker etter konvensjonen og protokollen.
- Eventuelle internasjonale tillitsposisjoner som byråverv og annet skal avklares med departementet.

Kunnskap

- Miljødirektoratet er hovedredaktør for miljøstatus.no og skal sørge for at status for nasjonale miljømål og indikatorer jevnlig oppdateres og er tilgjengelige på miljøstatus.no. Alle indikatorer som presenteres på Miljøstatus skal bidra til en god oversikt over status for det nasjonale målet, og være formidlet på en lett forståelig måte. Indikatorene oppdateres når nye data foreligger.
- På vegne av Miljødirektorat, og i samråd med Norsk Polarinstitutt og Riksantikvaren, gi en samlet årlig vurdering og oppdatering av status for måloppnåelse for hvert av de nasjonale miljømålene basert på indikatorer for nasjonale mål. Rapporteringen skal ha en oversiktlig form som gjør det lett å formidle status til allmennheten.
- Bistå departementet med forskningspolitiske råd og prioriteringer av forskningsbehov.
- Miljødirektoratet har ansvar for å etablere og videreutvikle det økologiske grunnkartet, herunder gi oppdrag til relevante deler av arbeidet til Artsdatabanken. Som del av arbeidet skal det etableres gode databaseløsninger for lagring av egne miljødata og formidling av offisielle datasett i en felles innsynsløsning.
- Sikre gode innsyns- og brukerløsninger og karttjenester i databaser som direktoratet har ansvar for.
- Følge opp og delta i EUs miljøbyrå (EEA). Miljødirektoratet har ansvar for arbeidet med Europas Miljøstatus.
- Fremme utvikling av miljøteknologi på etatens ansvarsområder.
- Fungere som sekretariat for Miljøklagenemnda og bistå departementet i oppfølging av miljøinformasjonsloven, herunder foreslå kandidater til klagenemnda.
- Utveksle media- og kommunikasjonsplaner med departementet og varsle om store mediasaker.
- I samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Naturfagsenteret videreutvikle den naturlige skolesekken, og koordinere informasjonsvirksomheten.
- Representere miljøforvaltningen i programstyrene for miljøforskningsprogrammer, og eventuelle rådgivende utvalg for programstyrene.

Regelverk - offentlige anskaffelser

- Bistå departementet med miljøfaglig kvalitetssikring etter behov i forbindelse med arbeid knyttet til veiledning om grønne anskaffelser i lys av nytt regelverk.

Planlegging og konsekvensutredninger

- Ivareta rollen som sektormyndighet for klima og miljø på direktoratsnivå etter plan- og bygningsloven.
- Gi veiledning til regionalt nivå og kommuner om klima- og miljøhensyn i planleggingen, og følge opp Fylkesmannens ansvar for håndtering av klima- og miljøverdier i plansaker.
- Gi faglige råd til departementet i utviklingsarbeid for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn etter plan- og bygningsloven, i utvalgte energisaker, innsigelsessaker og innvendingssaker til kommunale og regionale planer. Veiledningsansvar for de bestemmelsene i KU-forskriften som faller inn under miljømyndighetenes ansvarsområde, i samråd med Riksantikvaren.
- Utvikle og oppdatere metodikk for klima- og miljøvurderinger i konsekvensutredninger.

Administrasjon

- Delta i samordningsaktiviteter innen Norge Digitalt, og delta i arbeidsgrupper og samordningsaktiviteter innen KOSTRA.
- Drifte nettsiden miljøkommune.no.
- Legge til grunn gjeldende lov- og avtaleverk på arbeidsrettsfeltet som gjelder for statsforvaltningen og følge opp sentrale retningslinjer og tiltak forankret i statens overordnede personalpolitikk.
- Delta som medlem i den nasjonale atomberedskapens faglige råd og det tilhørende kriseinformasjonsutvalget.
- Systemer og rutiner skal tilpasses risiko og vesentlighet ved at risikovurderinger inkluderes i planlegging av egne prosesser, prosjekt og tiltak, og legges til grunn ved gjennomføring, internkontroll og oppfølging.
- Systematisk utvikle og vedlikeholde beredskapsplanverk på grunnlag av risiko og sårbarhet, Nasjonalt risikobilde, og erfaring fra øvelser og hendelser – herunder være forberedt på å håndtere bortfall av egne lokaler, strøm og IKT.
- Vurdere og iverksette forebyggende beredskapsmessige tiltak som avbøter manglende robusthet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner som er nødvendig for å opprettholde samfunnets grunnleggende behov og befolkningens trygghetsfølelse.
- Ivareta de grunnleggende prinsippene for arbeidet med samfunnssikkerhet, henholdsvis ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet.
- Utarbeide en helhetlig plan for øvelsesvirksomheten. Delta i eller arrangere to øvelser årlig med utgangspunkt i vurderinger av risiko, sårbarhet eller hendelsesutfordringer.
- Autorisasjon for behandling av skjermingsverdig informasjon er gitt opp til HEMMELIG, som medfører plikt til å utøve forebyggende sikkerhet i henhold til bestemmelsene gitt i sikkerhetsloven med forskrifter.
- Varsle sikkerhetsleder i Klima- og miljødepartementet og rapportere til Nasjonal sikkerhetsmyndighet om sikkerhetstruende hendelser.
- Øvelser og hendelser skal evalueres og følges opp gjennom en egnet tiltaksplan. Alle punkter i tiltaksplanen skal følges opp og effekten skal vurderes, før utkvittering kan skje gjennom en ledelsesforankret vurdering. Resultater av oppfølgingen etter større øvelser og hendelser skal oversendes departementet.
- Følge opp IKT-strategien og rapportere på avvik.

2.3. Ansvar for Fylkesmannen og fylkeskommunen

- Ivareta instruksjonsmyndighet og faglig styring av fylkesmannsembetene. Bidra til god dialog med Fylkesmannen og gi nødvendig veiledning, både i faglig utviklingsarbeid og i krevende enkeltsaker.
- Samordne Fylkesmennene tilsynsarbeid.

- Veilede Fylkesmennene og kommunene for å sikre enhetlig og effektiv oppgavegjennomføring på miljøområdet.
- Bistå Klima- og miljødepartementet i oppfølging av, og samarbeid med fylkeskommunen.
- Behandle klagesaker på Fylkesmannens vedtak.
- Rapportere på status og eventuelle utfordringer i den faglige, løpende styringen av fylkesmannen i endelig årsrapport.
-

3. Fullmakter

3.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Miljødirektoratet i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i tjenestemannsloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes for Klima- og miljødepartementet.

3.2. Fullmakt til å pådra staten forpliktelser om utbetaling i fremtidige budsjettår

Miljødirektoratet kan ha utestående bestillinger og tilsagn om tilskudd ved utgangen av et år dersom særskilt bestillings- eller tilsagnsfullmakt for vedkommende budsjettpost er tildelt fra Klima- og miljødepartementet. Utestående bestillinger og tilsagn skal ikke overstige fullmakten med tillegg av eventuelle beløp som er overført til neste budsjettår under den aktuelle budsjettposten.

Utbetalinger som forutsettes foretatt i framtidige budsjettår, må dekkes innenfor den til enhver tid gjeldende tildeling på den aktuelle posten. Tilsagn om tilskudd skal normalt ikke gis for lengre tid enn tre år, dvs. bevilgningsåret pluss to år til. Den sentrale økonomienheten skal ha en samlet oversikt som til enhver tid viser alle utestående bestillinger og tilsagn.

Bestillings- og tilsagnsfullmakter gjelder kun for ett år. Utestående bestillinger og tilsagn som forventes utbetalt i senere budsjettår, må dekkes innenfor nye fullmakter for det aktuelle året. Forslag om slike fullmakter fremmes i den ordinære budsjettprosessen.

3.3. Myndighet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler

Med hjemmel i pkt. 4 i kgl. res. av 10. juni 1983 delegerer Klima- og miljødepartementet myndighet til Miljødirektoratet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved evt. skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Det vises til brev av 4. mai 2015 for fullstendig(e) redegjørelse og forutsetninger.

4. Styringsdialog og rapportering

Styringsdialogen mellom departementet og Miljødirektoratet skal gjennomføres i samsvar med ”Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen”, og i henhold til Reglementet og Bestemmelsene. Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

5. Virksomhetens regnskapsprinsipp

Miljødirektoratet skal føre regnskapet etter kontantprinsippet.

6. Virksomhetsledelsen

Direktøren er virksomhetsleder for Miljødirektoratet og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til Miljødirektoratets virksomhet. Direktøren har ansvar for at Miljødirektoratets økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet, Reglementet og denne instruksen.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

7. Andre bestemmelser

7.1. Miljøledelsessystem

Direktoratet skal ha et miljøledelsessystem. Som del av dette skal etaten vurdere klima- og miljømessige konsekvenser av anskaffelser og livsløpskostnader i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser.

7.2 Instruks om avhending av statlig eiendom m.v

Forslag om salg av statlig fast eiendom fremmes for Klima- og miljødepartementet og behandles i samsvar med instruks om avhending av statlig eiendom fastsatt ved Kgl. res. av 19. desember 1997 (FAD).

7.3 Myndighet til å opptre som statens representant i rettssaker

Direktoratet har fått delegert myndighet til å utøve statens partsstilling på enkelte saksområder. Direktoratet skal orientere departementet om saker av prinsipiell interesse, samt forelegge departementet spørsmål om anke i slike saker.